

Osim u Republici Hrvatskoj protupožarni zrakoplovi CL-415 bili su angažirani na gašenju požara i izvan teritorija Republike Hrvatske: tri puta na gašenju požara u Bosni i Hercegovini (7., 8. i 23. kolovoza 2013. - 181 let/ 30:20 sati leta) i jedanput na gašenju požara u Portugalu (od 31. kolovoza do 4. rujna 2013. - 222 leta/ 71:30 sati leta). Na zadaćama gašenja požara u inozemstvu ukupno je ostvareno 403 leta u trajanju od 101 sat i 50 minuta i izbačeno je 2208 t vode.

Pomoć civilnim institucijama	Godina 2013.	Broj požara	Broj letova	Izbačeno vode u tonama	Sati naleta	Prevezeno osoba	Tona tereta
U Republici Hrvatskoj	1.1. -15.5.	10	208	965	24:50	0	0
	15.5.-31.10.	104	3280	16 487	451:35	156	18
UKUPNO		114	3488	17 452	476:25	156	18
Izvan Republike Hrvatske	Bosna i Hercegovina	3	181	1026	30:20	0	0
	Portugal	1	222	1182	71:30	0	0
UKUPNO		4	403	2208	101:50	0	0
SVEUKUPNO		118	3891	19 660	578:15	156	18

Tablica 9. Pregled sudjelovanja zračnih snaga u gašenju požara otvorenog prostora u 2013.

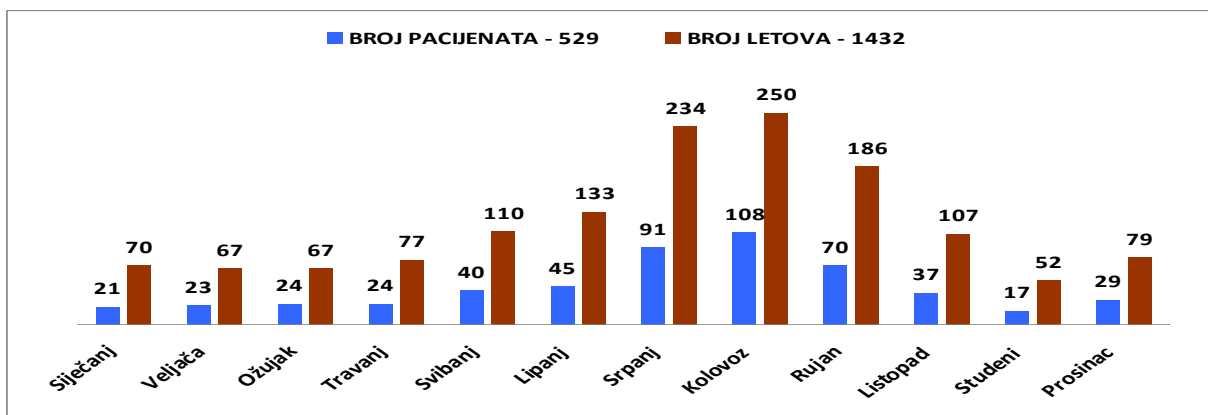
Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Oružane snage izvršavale su 2013. godine zadaće hitnog medicinskog prevoženja ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom, kao i zadaće hitnoga zračnog prijevoza organa za transplantaciju. Intenzitet prevoženja povećavao se u turističkoj sezoni. Najveći broj letova bio je na području Splitsko-dalmatinske županije što je i razumljivo s obzirom na broj otoka i njihovu prometnu povezanost. Angažirani su helikopteri iz vojarne „Knez Trpimir“ Divulje i letjelišta „Lučko“.

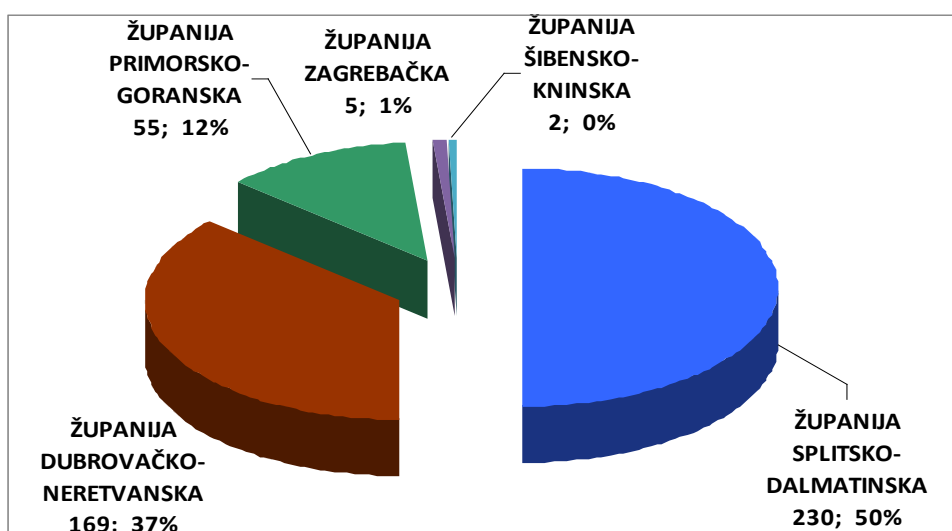
Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno osoba (pacijenata)	Prevezene ostale osobe (pratnja+med. osoblje)	Ukupno sati leta
2011.	445	445	1 383	490	951	580:37
2012.	415	405	1 330	470	967	637:55
2013.	480	461	1 432 (1413+19)	529	1 079	594:27 (580:22+14:05)
UKUPNO	1 340	1 311	4 145	1 489	2 997	1 812:59

Tablica 10. Pregled angažiranja Oružanih snaga u hitnom zračnom medicinskom prijevozu od 2011. do 2013. godine

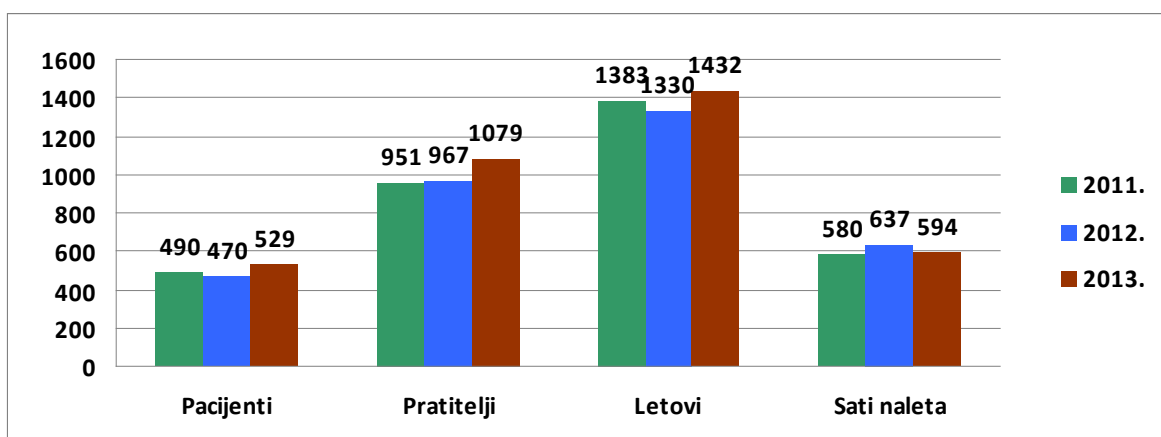
Tijekom 2013. godine zaprimljeno je 480 zahtjeva od kojih je 461 realiziran (nije realizirano 19 zahtjeva: devet zbog nepovoljnih meteoroloških uvjeta, šest je otkazala Državna uprava za zaštitu i spašavanje, tri pacijenta su umrla i jedan tehnički problem s helikopterom). Prevezeno je 529 pacijenata i 1079 pratitelja. Pri realizaciji zadaća ostvarena su 1432 leta u trajanju od 594 sata i 27 minuta. Od iskazanog broja, četiri zahtjeva se odnose na prijevoz organa za potrebe transplantacije i tima za transplantaciju. Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 11.931.666,65 kuna (za medicinsko prevoženje troškovi u 2011. godini iznosili su 10,38 milijuna kuna, a u 2012. godini 13 milijuna kuna).

Slika 8. Broj letova i prevezenih pacijenata od siječnja do prosinca 2013. godine

Slika 9. Broj realiziranih zahtjeva za hitnim zračnim medicinskim prijevozom po županijama u 2013. godini

Slika 10. Pregled učinka hitnog zračnog medicinskog prijevoza od 2011. do 2013. godine

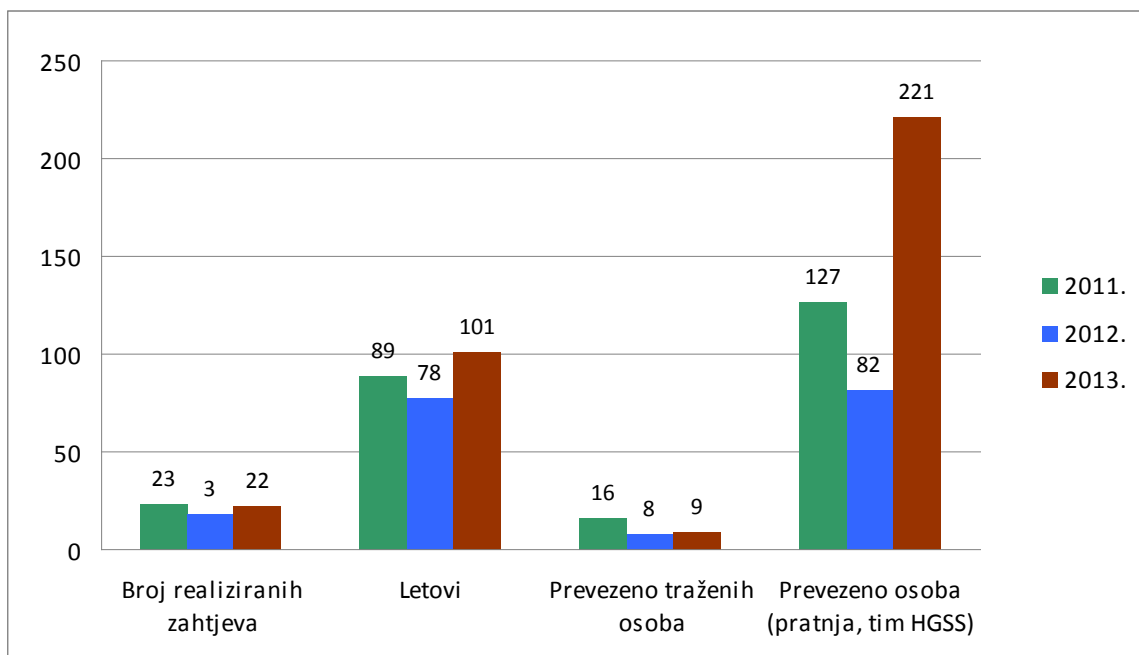
Traganje i spašavanje na kopnu, otocima i moru

Zadaće traganja i spašavanja provodile su se u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Obalnom stražom Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane sudjelovali su i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima. Za ove zadaće korišteni su helikopteri Mi-8 MTV i Mi-171Sh te zrakoplovi PC-9.

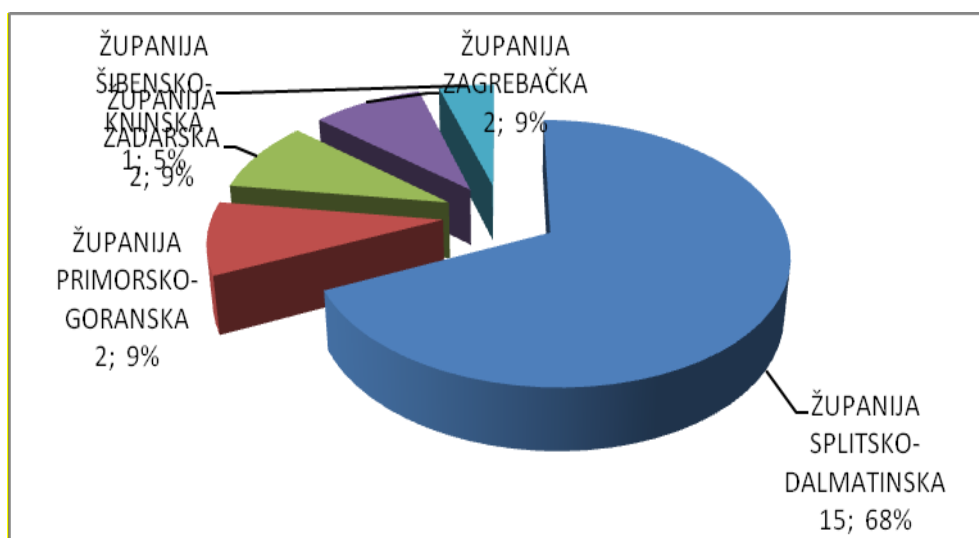
Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati leta
2011.	23	23	89	16	127	51:45
2012.	22	18	78	8	82	36:35
2013.	24	22	101	9	221	42:55
UKUPNO	69	63	268	33	430	131:15

Tablica 11. Pregled angažiranja Oružanih snaga u traganju i spašavanju od 2011. do 2013. godine

U 2013. godini zaprimljena su 24, a izvršena 22 zahtjeva za angažiranje zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u akcijama traganja i spašavanja na kopnu i otocima (dva zahtjeva nisu realizirana: jedan zbog vremenskih uvjeta, a jedan podnositelj zahtjeva stornirao je zahtjev). Proveden je 101 let u trajanju od 42 sata i 55 minuta, prilikom čega je prevezeno 230 osoba. Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 1.351.837,17 kuna (u 2012. godini troškovi su iznosili 580.000 kuna).

Slika 11. Pregled zadaća traganja i spašavanja izvršenih od Oružanih snaga od 2011. do 2013. godine

Slika 12. Broj traganja i spašavanja po županijama u 2013. godini

Na šest zadaća traganja i spašavanja na moru za potrebe Obalne straže Republike Hrvatske provedeno je šest letova zrakoplovima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (pet puta avionom PC-9 i jedanput Mi-8 MTV1) u trajanju od 7 sati i 25 minuta. Dva izviđanja srednjeg Jadrana izvršena su u lipnju, dva u srpnju i dva u kolovozu 2013. godine.

Godina	Broj zahtjeva	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati leta
2011.	8	8	-	6	18:20
2012.	14	23	-	6	38:14
2013.	6	6	-	-	07:25
UKUPNO	28	37	-	12	63:59

Tablica 12. Pregled angažiranja zračnih snaga u traganju i spašavanju na moru od 2011. do 2013. godine

Godina	Broj zahtjeva	Dana u plovidbi	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati plovidbe
2011.	2	2	-	-	9:00
2012.	3	4	65	-	59:22
2013.	-	-	-	-	-
UKUPNO	5	6	65	-	68:22

Tablica 13. Pregled angažiranja brodova i plovila traganju i spašavanju na moru od 2011. do 2013. godine

Inženjerijski infrastrukturni radovi

Potporna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovama u Republici Hrvatskoj u 2013. godini izvođenjem inženjerijskih infrastrukturnih radova, pružena je u 10 zadaća u kojima su inženjerijske postrojbe ostvarile ukupno 266 r/d, 29 344 č/h, 3665 m/h rada.

Najveća zadaća bila je raščišćavanje i djelomično uklanjanje ratom oštećenih objekata u Gradu Vukovaru, a trajala je 80 radnih dana uz prosječno angažiranje 23 pripadnika dnevno. Ukupni trošak iznosio je 806.498,19 kuna.

Sljedeća je bila zadaća potpore Općini Škabrnja u izvođenju pripremnih radova za izgradnju spomenika na Ražovljevoj Glavici, a trajala je 67 radnih dana uz prosječno angažiranje 14 pripadnika. Ukupan trošak je iznosio 227.383,04 kuna.

Potporna je pružana i Gradu Kninu u izgradnji novog prilaznog puta do vojne lokacije u Kninu koju koristi Hrvatska kopnena vojska, Gradu Sinju u izgradnji sportske dvorane, Općini Bibinje pri izgradnji Spomen područja Domovinskog rata „Brdo Križ“, Općini Medulin u pripremi za asfaltiranje prilazne ceste parku prirode „Rt Kamenjak“,

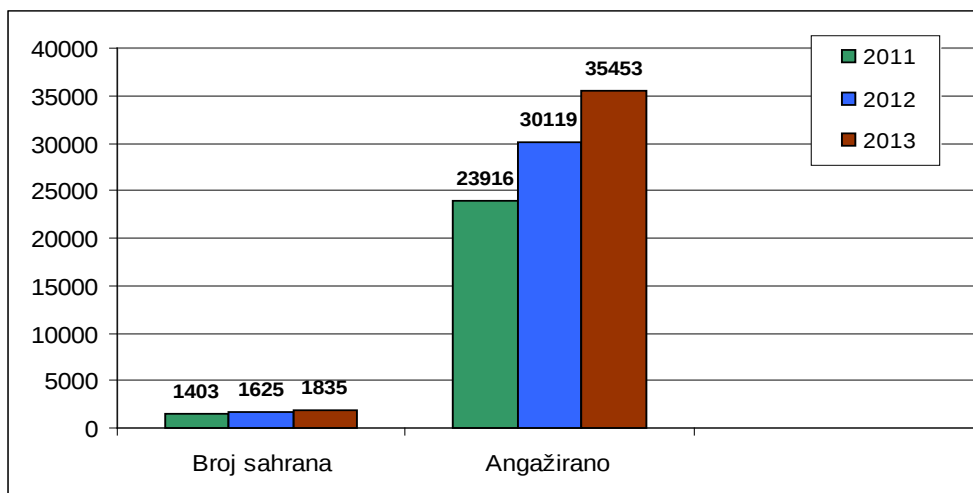
Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja pri izgradnji planinske kuće na Dinari, a u dvije zadaće provedena je sanacija zemljišta fizičkih osoba uklanjanjem fortifikacijskih objekata zaostalih iz Domovinskog rata.

Trošak provedbe inženjerijskih radova u potpori jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovama u Republici Hrvatskoj u 2013. godini iznosio je 1.185.434,39 kuna.

Oružane snage su u 2013. godini nastavile pružati potporu civilnim strukturama u prometnom povezivanju s ukupno 39 mostova postavljenih u Republici Hrvatskoj, od kojih je za njih 30 pokrenuta primopredaja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Odavanja počasti na pokopima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Oružane snage redovito su pružale potporu Ministarstvu branitelja u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima. Tijekom 2013. godine pružena je potpora na 1834 pokopa uz angažiranje u prosjeku 19 pripadnika po pokopu odnosno ukupno 35 453 angažiranja pripadnika Oružanih snaga. Ukupno ostvareni troškovi iznosili su 1.852.683,37 kuna (1.652.313,00 kuna u 2012. godini), a refundiralo ih je Ministarstvo branitelja.

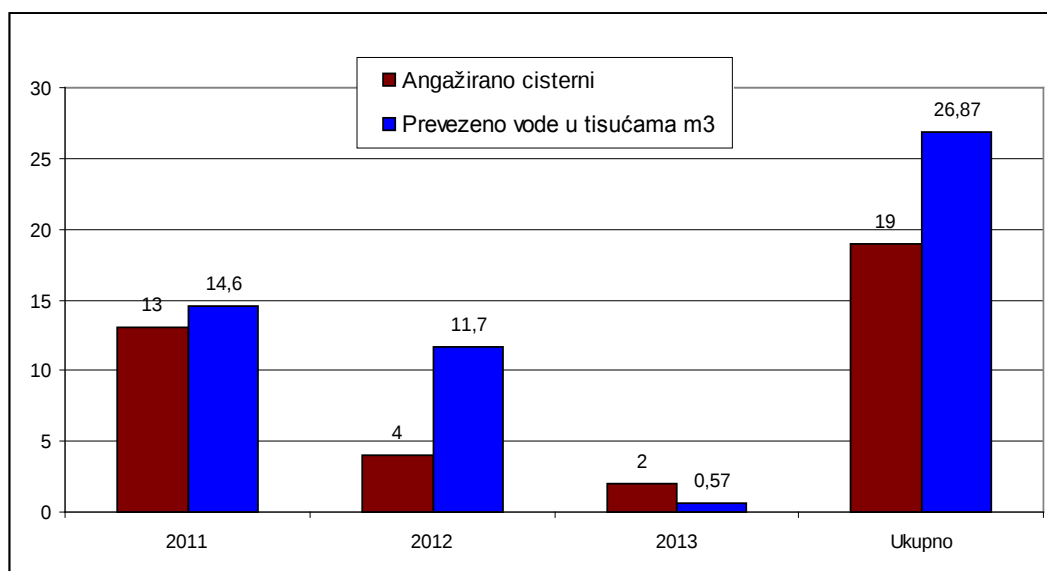

Slika 13. Pregled angažiranja u odavanju počasti preminulim hrvatskim braniteljima od 2011. do 2013. godine

Opskrba pitkom vodom stanovništva na područjima zahvaćenim sušom

Oružane snage pružale su potporu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda (suše) na dvije lokacije u Zadarskoj županiji (općina Jasenice i Kolan) dopremom 571,5 m³ pitke vode kamionima, cisternama ili brodom Hrvatske ratne mornarice. Općini Jasenice od 8. do 22. kolovoza 2013. s jednom cisternom dostavljeno je 241,5 m³ vode, a općini Kolan od 9. do 15. kolovoza 2013. s jednim brodom dostavljeno je 330 m³ vode.

Ukupno ostvareni troškovi u 2013. godini iznosili su 54.566,25 kuna (za takve aktivnosti troškovi u 2012. godini iznosili su 433.000 kuna).

Slika 14. Pregled opskrbe stanovništva pitkom vodom od 2011. do 2013. godine

Uklanjanje posljedica vremenskih nepogoda

Od 19. do 24. siječnja 2013. na zadaći pružanja potpore civilnim institucijama u uklanjanju posljedica vremenskih nepogoda na području Grada Slunja bilo je angažirano pet pripadnika Oružanih snaga s radnim strojevima.

Na području županija Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske u slivu rijeka Drave i Dunava ustrojene su Protupoplavne namjenski organizirane snage Oružanih snaga (Hrvatske kopnene vojske i Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane), koje su bile u pripravnosti od 6. do 21. lipnja 2013., a sudjelovale su u obranama od poplava od 7. do 17. lipnja 2013.

Ukupno su Protupoplavne namjenski organizirane snage Hrvatske kopnene vojske imale 925 pripadnika. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana formiralo je snage jačine četiri helikoptera s posadama (16 pripadnika) koje su se nalazile u pripravnosti po jedan u 91. zrakoplovnoj bazi (uzletište Lučko) i 93. zrakoplovnoj bazi (uzletište Divulje) te dva u Zračnoj luci Klisa, Osijek (1 Mi-8MTV i 1 M-171Sh). Ukupno je bio angažiran 931 pripadnik, napunjeno je 231 835 vreća pijeskom te ostvareno 28 456 sati rada.

Oružane snage su pružale potporu udrugama, župama, sportskim klubovima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima državne uprave, nacionalnim sportskim savezima u organizaciji manifestacija, natjecanja, smotri, izložbi, koncerata, priredbi i obilježavanju obljetnica.

2.2. PREGLED STANJA SPOSOBNOSTI

Posjedovanje i razvoj odgovarajućih sposobnosti preduvjet je uspješne realizacije misija i zadaća Oružanih snaga. U planiranju razvoja sposobnosti obrambeni resor koristi NATO-ov pristup temeljen na sposobnostima. Budući da se stjecanje sposobnosti ostvaruje uspostavljanjem odgovarajuće organizacije i drugih elemenata sposobnosti (doktrina, osoblje, materijalna sredstva, infrastruktura, vođenje, interoperabilnost te obuka) utvrđene potrebe za sposobnostima usmjeravaju sve aspekte organizacije i razvoja Oružanih snaga. Sposobnosti koje trebaju posjedovati i razvijati Oružane snage razmatraju se kroz glavna područja: Priprema; Konzultacije, zapovijedanje i nadzor; Projekcija; Angažiranje; Informiranje; Održivost te Zaštita snaga.

U 2013. godini sposobnosti Oružanih snaga bile su potrebne za izvršavanje nacionalnih zadaća održavane i razvijane kroz remont i održavanje borbenih aviona, helikoptera, brodova Obalne straže Republike Hrvatske i zrakoplovnih sredstava namijenjenih protupožarnim aktivnostima. Brojne aktivnosti obuke i školovanja osoblja bile su u potpori razvoju i održavanju potrebnih sposobnosti.

Oružane snage su 2013. godine temeljile razvoj sposobnosti u prvom redu na obvezama koje proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji. U skladu s tim težište razvoja sposobnosti bilo je na prihvaćanju i implementaciji Ciljeva sposobnosti, koje Republika Hrvatska kao članica NATO-a treba dostići odnosno održavati. Velik broj tih ciljeva bitno će utjecati na transformaciju Oružanih snaga zahtjevima za opremanjem, kao i razvojem ostalih elemenata sposobnosti.

Proces implementacije prihvaćenih Ciljeva sposobnosti odvijao se u uvjetima ograničenih financijskih sredstava, što se najviše odrazilo na umanjenu realizaciju programa opremanja novom opremom i modernizaciju postojećih sredstava.

Najznačajniji i ujedno opći cilj za Oružane snage je osigurati snage i sposobnosti za NATO-vođene operacije pripremom, opremanjem i održavanjem jedne borbene skupine uz odgovarajuću potporu i samoodrživost. Navedena borbena skupina se

ustrojava, priprema, obučava i oprema u skladu s kriterijima i standardima propisanim u NATO dokumentima vezanim za spremnost za provedbu operacija.

Sve glavne ustrojstvene jedinice Oružanih snaga pridonose osiguravanju snaga i sposobnosti za NATO vođene operacije, međutim Hrvatska kopnena vojska je grana čije snage i sposobnosti predstavljaju okosnicu.

Radi razvoja sposobnosti Hrvatske ratne mornarice nastavljeno je s nizom aktivnosti za uvezivanje različitih državnih tijela, čije je područje djelovanja usko vezano sa značajkama mora, obale i podmorja. Ispitivanjem novoga informacijskog sustava SEVID poduzet je važan korak u unaprjeđivanju sposobnosti stvaranja jedinstvene pomorske slike na Jadranu od podataka dobivenih od više različitih senzora te su u tijeku pripremne radnje za uvezivanje cijelog sustava u jedinstvenu NATO mrežu po konceptu koji će biti interoperabilan i spreman za razmjenu informacija.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana su razvojem sposobnosti nadzora zračnog prostora te integracijom u NATINAMDS, čija se implementacija odvija u skladu sa zadanim planovima, značajno pridonosili ukupnom stanju sposobnosti Oružanih snaga.

Zapovjedništvo za potporu, kao nositelj implementacije logističkih podelemenata ciljeva sposobnosti, značajno pridonosi sposobnostima strateškog prijevoza, zdravstvene potpore snagama, pripremi hrvatskih komponenti dviju međunarodnih integriranih logističkih postrojbi, kao i potpori razvoju ukupnih sposobnosti ostalih ustrojstvenih jedinica.

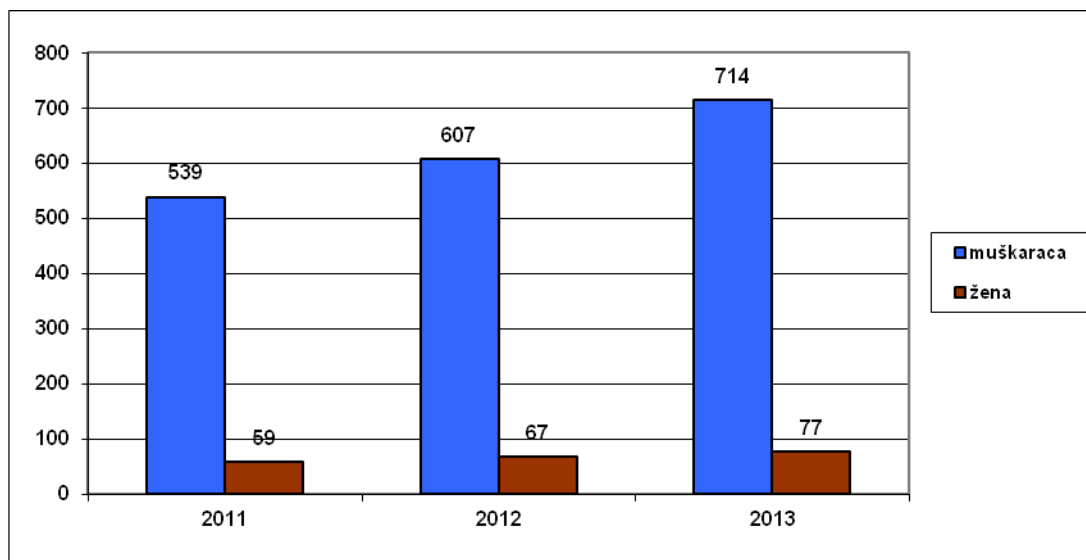
Većina ostalih Ciljeva sposobnosti u izravnoj su potpori navedenih Ciljeva, a njihova implementacija ima velik utjecaj na ukupnu spremnost Oružanih snaga.

2.3. OBUKA I VJEŽBE

Obuka je bila organizirana i provedena s ciljem provedbe temeljnih zadaća, podizanja tjelesne spremnosti, povećanja mjera osobne i zajedničke sigurnosti u rukovanju oružjem na obuci i pri provedbi gađanja, specijalističkoj vojnoj obuci, obuci kadeta te ročnika na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.

Težište u obuci i vježbama bilo je na neposrednim pripremama i preduputnim obukama za operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije, međunarodno preuzetim obvezama i inicijativama te implementaciji Ciljeva sposobnosti. U 2013. godini nije bila planirana obuka pričuvnog sastava.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provedeno je kroz dva naraštaja, a završio ga je 791 kandidat, od toga 9,73% ili 77 žena (I. naraštaj svibanj – lipanj 2013. godine završilo 394 ročnika, od toga 9,89% ili 39 žena; II. naraštaj srpanj – kolovoz 2013. godine završilo je 397 ročnika, od toga 9,57% ili 38 žena).

Slika 15. Prikaz strukture dragovoljnih ročnika po spolu u 2011., 2012. i 2013. godini

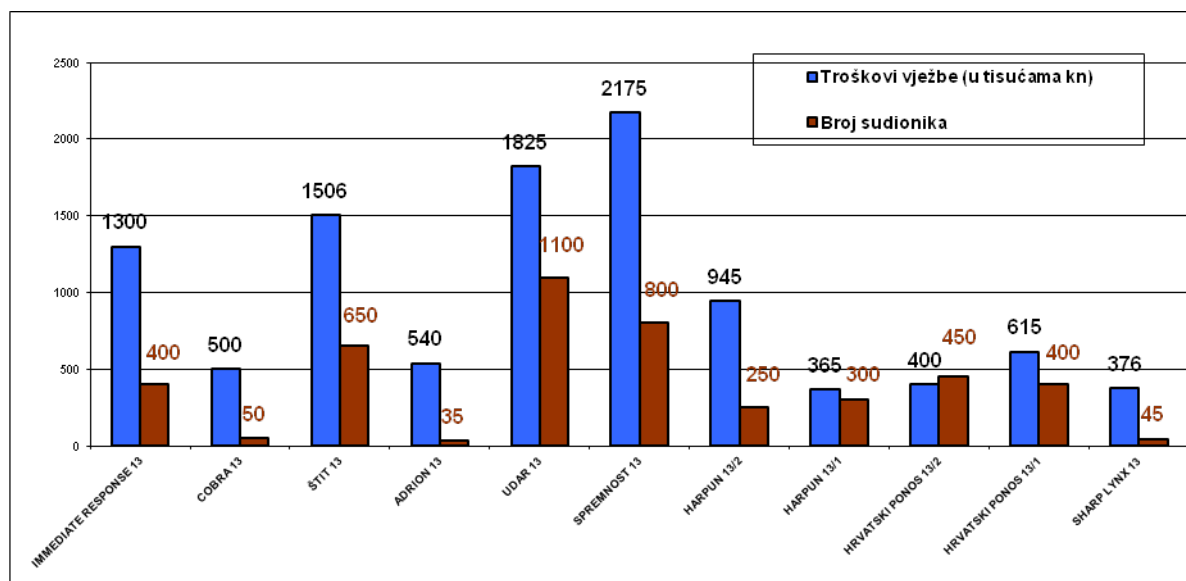
Specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu provedena je u lipnju 2013. godine s 450 kandidata, od toga 32 žene ili 7,11%.

Obuka djelatnog sastava provedena je u skladu s odobrenim planovima. Obuka za operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije provodila se u skladu sa zahtijevanim sposobnostima i specifičnostima pojedine misije/operacije. Dio obuke za operaciju ISAF proveden je u obučnim središtima u Saveznoj Republici Njemačkoj, Republici Poljskoj, Kraljevini Norveškoj, Češkoj Republici, Slovačkoj Republici i Mađarskoj.

Oružane snage sudjelovale su u 20 međunarodnih vježbi, a dvije su provedene na području Republike Hrvatske (*IMMEDIATE RESPONSE 13* i *DOLPHIN 13*). Po završetku vježbe *DOLPHIN 13* u akvatoriju Dubrovnika, Hrvatska ratna mornarica je od Sjedinjenih Američkih Država zaprimila donaciju opreme za protuminsku borbu.

Provedeno je osam nacionalnih vježbi. Za vježbe u 2013. godini utrošeno je 11,5 milijuna kuna.

Posebno značajne vježbe bile su: *UDAR 13*, *SPREMNOST 13*, *IMMEDIATE RESPONSE 13*, *ADRION 13*, *ŠTIT 13*, *HARPUN 13/1* i *13/2*, *HRVATSKI PONOS 13/1* i *13/2*, *COBRA 13* te *SHARP LYNX 13*.

Slika 16. Prikaz troškova i broja sudionika vježbi u 2013. godini

Na vježbi *Spremnost 14/2* provedeno je ocjenjivanje spremnosti namjenski organiziranih snaga za NRF 2014. godine, a snage su ocijenjene kao *Borbeno spremne (Combat Ready)*, s čim je upoznato nadređeno zapovjedništvo (*RRC-FRA*). Ocjenjivanja su provedena u skladu s NATO standardima ocjenjivanja borbene spremnosti kopnenih snaga.

Prvi put od NATO-a u Oružanim snagama je provedeno početno ocjenjivanje sposobnosti deklariranih zrakoplovnih snaga – transportnih helikoptera, a provedena je i redovita godišnja provjera spremnosti snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane uključenih u savezničku zaštitu zračnog prostora (*NATINADMS*), u skladu s NATO standardima za snage zrakoplovstva.

Ostala nacionalna ocjenjivanja spremnosti za operacije potpore miru (ISAF i KFOR), provedena su na temelju nacionalnog sustava ocjenjivanja zasnovanog na standardima snaga Savezničkog zapovjedništva za operacije (*Allied Command Operations Forces Standards*). Sva provedena ocjenjivanja kao i prateće aktivnosti u 2013. godini bile su u potpori nastavku implementacije Koncepta sustava spremnosti Oružanih snaga.

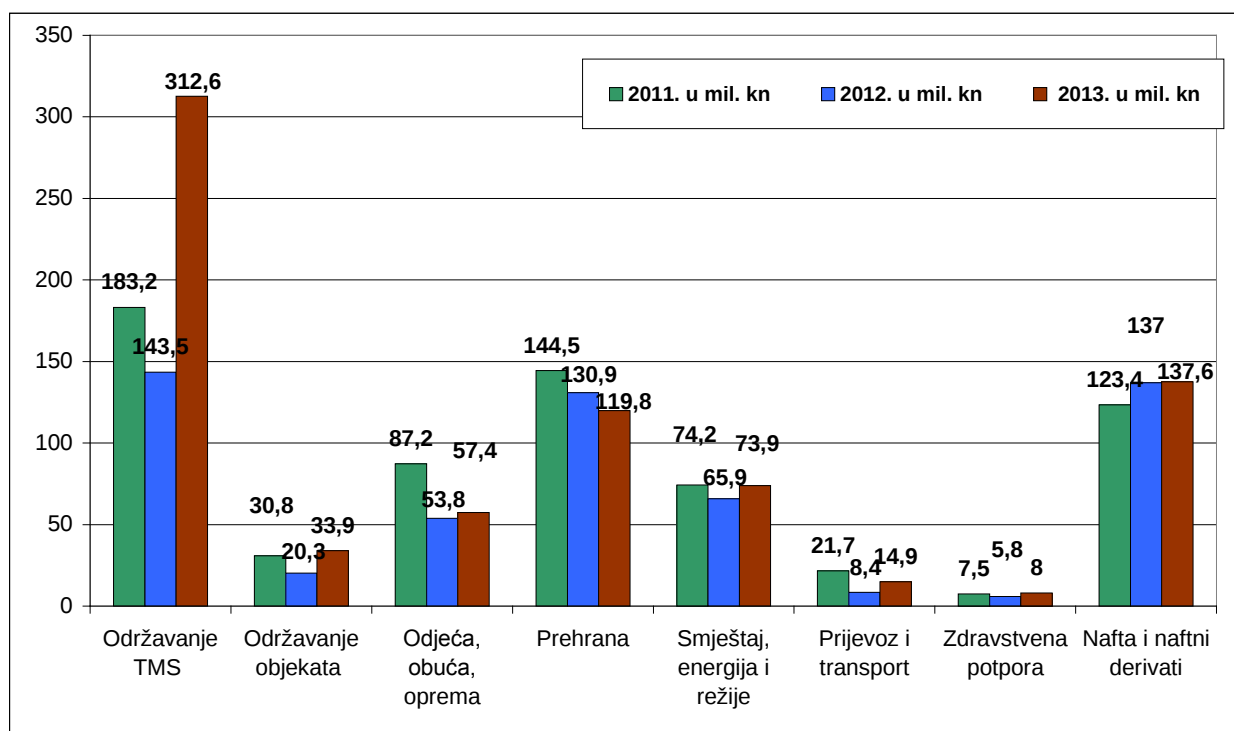
Nakon usvajanja novog paketa obrambenih zakona, započet je i proces revizije Doktrine Oružanih snaga kako bi se doktrinarne odrednice uskladile s novim zakonskim rješenjima. U 2013. godini Oružane snage su izdale 22 vojno-stručne publikacije u potpori obuci i izobrazbi.

Nastavljeno je s aktivnim sudjelovanjem u procesima normizacije na razini NATO saveza, kao i s ratifikacijom i usvajanjem hrvatskih vojnih normi, s prioritetom na normama koje se odnose na Ciljeve sposobnosti.

2.4. LOGISTIČKI SUSTAV

Logistička potpora obuhvaća opskrbu materijalnim sredstvima svih klasa, održavanje materijalnih sredstava, prometnu potporu, izgradnju i održavanje vojnih lokacija i građevina, ifrastrukture te zdravstvenu potporu.

Potkraj 2013. godine, ukupni troškovi svih kategorija logističke potpore iznosili su 766,5 milijuna kuna, što je 17% obrambenog proračuna. U odnosu na 2012. godinu, financijska sredstva za logistiku bila su veća za 170 milijuna kuna, a povećanje je bilo namijenjeno za održavanje zrakoplovno-tehničkih sredstava, održavanje borbenih tehničko-materijalnih sredstava te održavanje brodova i mornaričkih tehničko-materijalnih sredstava.

Slika 17. Usporedba logističkih troškova po godinama

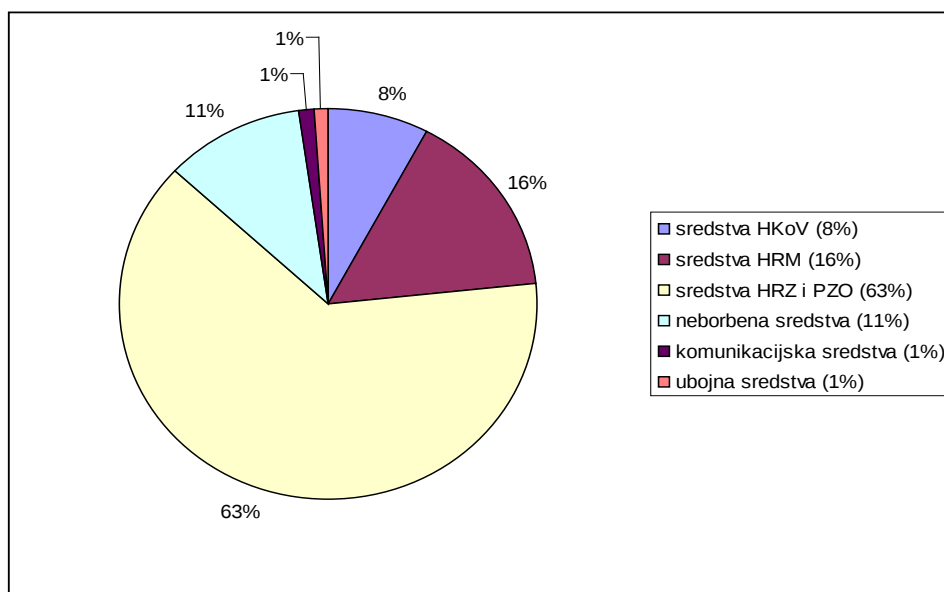
Ciljevi logističke potpore u 2013. godini bili su osigurati neprekidnost potpore pri izvođenju zadaća Oružanih snaga u zemlji i inozemstvu, uz racionalizaciju i optimizaciju troškova. Unatoč smanjenju proračuna i povećanju cijena roba, usluga i energije osigurana je logistička spremnost i operativna raspoloživost glavne tehnike

za sve operacije i najvažnije zadaće i vježbe Oružanih snaga. Kao težišna zadaća osigurana je potpuna operativna raspoloživost i ispravnost zrakoplovne tehnike na zadaćama gašenja požara, brodova i opreme Obalne straže Republike Hrvatske i sudjelovanja u NATO operaciji KFOR na Kosovu i mentorskih timova u operaciji ISAF u Afganistanu.

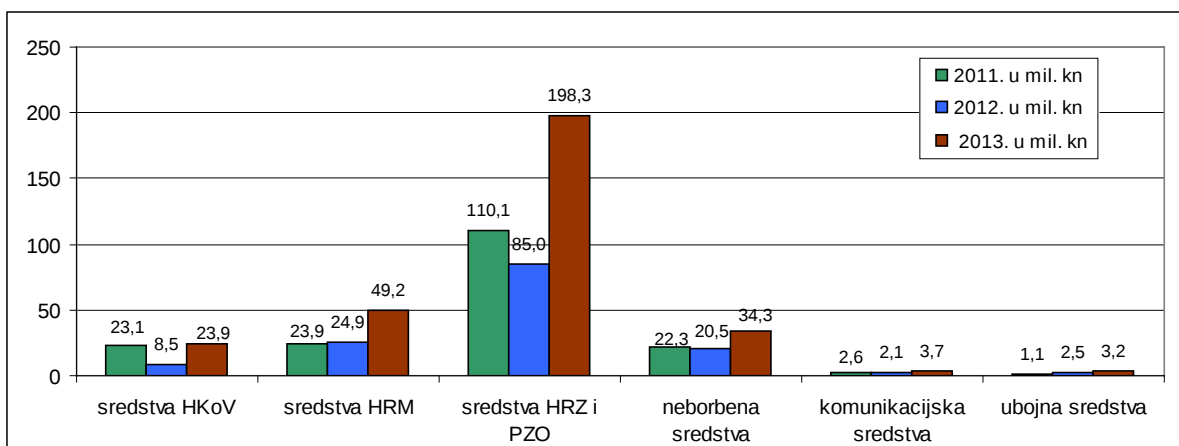
Nastavljeni su poslovi integracije borbenog oklopnog vozila PATRIA u sustav održavanja Oružanih snaga.

Za održavanje materijalno-tehničkih sredstava u 2013. godini utrošeno je ukupno 312,6 milijuna kuna, što čini 6,9% obrambenog proračuna odnosno 40,8% ukupnih troškova logističke potpore. U odnosu na 2012. godinu, troškovi održavanja veći su za 159,4 milijuna kuna ili 104%.

Usporedba troškova održavanja po skupinama materijalno-tehničkih sredstava i prikaz planskih financijskih sredstva za održavanje materijalnih sredstava, razvidni su u sljedećim grafikonima.

Slika 18. Troškovi održavanja po skupinama materijalnih sredstava

Slika 19. Planska financijska sredstva za održavanje materijalnih sredstava

Najveći dio financijskih sredstava koji se odnosi na zrakoplovnu tehniku utrošen je na produljenje resursa borbenih aviona i transportnih helikoptera te održavanje postojeće flote zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane.

Do potkraj 2013. godine remont prve skupine helikoptera, remont i produženje životnog vijeka šest helikoptera, ušao je završnu fazu te su izrađeni tehnički zahtjevi odnosno izvršene ostale potrebne pripreme, za remont druge skupine helikoptera (četiri helikoptera) koji će biti izvršen tijekom 2014. godine.

Protupožarni zrakoplovi su i u 2013. godini bili prioritet u održavanju, a u protupožarnoj sezoni dostignuta je visoka razina stalne operativne raspoloživosti svih letjelica Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane.

Sustavnim održavanjem postignuta je puna operativna raspoloživost radarskog sustava FPS-117, ugovoren je i provodi se remont aviona MIG-21, završena je modernizacija sekundarnog radara FPS-117, provedene su pripreme za modernizaciju primarnog radara FPS-117 i pripreme protupožarnih zrakoplova za protupožarnu sezonu 2014. godine.

Održavanje aviona i helikoptera za druge zadaće Oružanih snaga bilo je u skladu s planovima uporabe u operacijama i drugim vojnim zadaćama, planovima obuke i vježbi te planovima korištenja zrakoplova u zadaćama pomoći civilnim institucijama.

Održavanje školskih zrakoplova bilo je u skladu s potrebama i prema planovima izobrazbe i obuke.

Značajna financijska sredstva bila su angažirana za potrebe remonta helikoptera Mi-8. Završetkom ovoga remonta doći će do povećanja ukupne ispravnosti helikoptera.

Provođeno je održavanje plovila koja nisu u sastavu Hrvatske ratne mornarice, pa je 2013. godine postignuta stopostotna tehnička ispravnost svih plovila Bojne za specijalna djelovanja, kao i svih plovila Počasno-zaštitne bojne, a brod riječne flotile Hrvatske kopnene vojske (OB-93 Šokadija) doveden je u ispravno stanje.

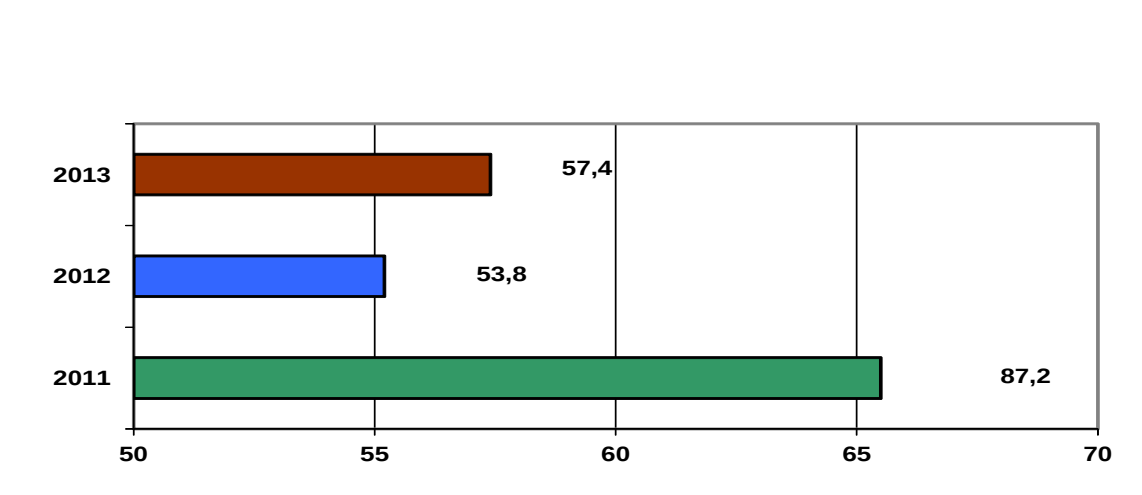
U održavanju sredstava i tehnike Hrvatske kopnene vojske prioritet su bili poslovi i zadaće integracije borbenog oklopnog vozila PATRIA, implementacija sustava korisničkog i radioničkog održavanja, provedba usluge generalne revizije na četiri tenka M-84, provedba generalnog remonta na tenkovskim motorima, nabava pričuvnih dijelova za popravak tenkova M-84, nabava specijalnih akumulatora za tenkove, provedba revizije kotača za borbeno vozilo pješništva M80, provedba remonta hidroelastični sustava tenkova i topničkog oružja, nabava dijelova za borbeno vozilo pješništva M80, provedba drugog tehničkog pregleda na samohodni lanser raketa S-10 te nabava pričuvnih dijelova za jurišne puške VHS-D1 i VHS-K1. Oružane snage osposobile su timove za servisiranje borbenog oklopnog vozila PATRIA u skladu s tehničkom dokumentacijom vozila i provode ih u radionicama u Petrinji i Zagrebu.

Zahtijevana operativna raspoloživost tehnike i dinamika održavanja tenkova, oklopnih vozila i topništva planirani su u skladu s potrebama obuke i vježbi, optimizacijom troškova održavanja u odnosu na taktičko, tehničko i tehnološko stanje pojedinih sustava te u okvirima raspoloživih financijskih sredstava.

Na tehničkim materijalnim sredstvima koja su proglašena neperspektivnim za Oružane snage, poduzimani su samo oni zahvati održavanja i zaštite kojima se navedena sredstva zadržavaju u eksploatacijskom stanju i štite od propadanja dok se nalaze u postupku pripreme za prodaju ili propisan način zbrinjavanja.

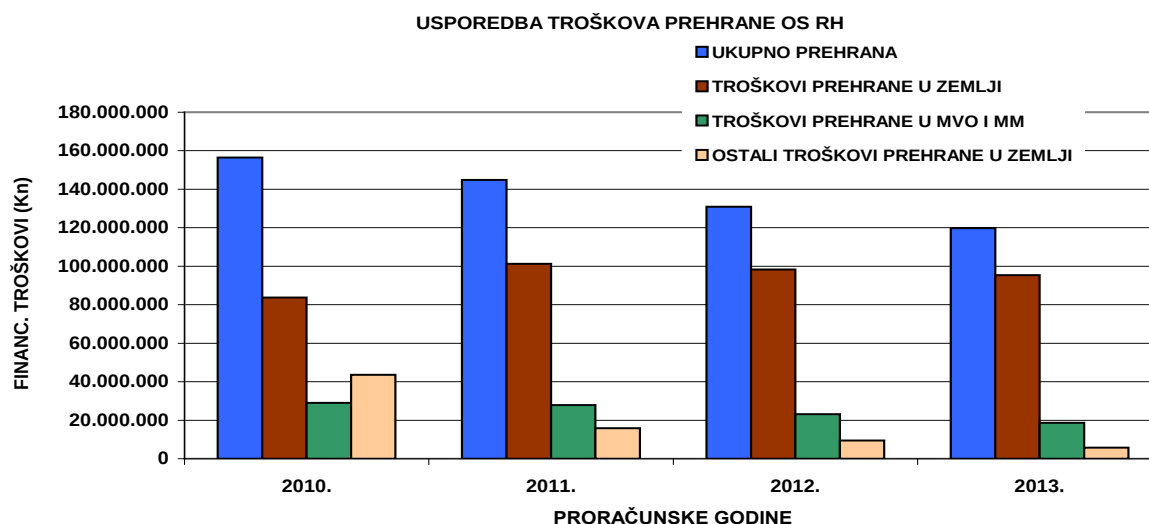
Iako je na održavanje sredstava i borbenih sustava Hrvatske kopnene vojske utrošeno 130% više financijskih sredstava nego u 2012. godini, ukupni financijski udio za održavanje borbenih sustava Hrvatske kopnene vojske od 8% nije zadovoljavajući. U idućim godinama očekuje se daljnje povećanje troškova održavanja zbog revizije ili modernizacije tenkova te većih zahtjeva za održavanjem novih sustava.

U kategoriji opskrbe odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom izdaci u 2013. godini veći su za 6% od izdataka u 2012. godini. Unatoč limitiranim financijskim sredstvima osiguran je kontinuitet i dostatnost opskrbe svim klasama vojnog materijala u zemlji i inozemstvu.

Slika 20. Troškovi nabave odjeće, obuće i osobne opreme u milijunima kuna

Na prehranu i smještaj pripadnika Oružanih snaga u 2013. godini utrošeno je 119,8 milijuna kuna, od toga 95,3 milijuna kuna ili 79,5 % su usluge prehrane u Republici Hrvatskoj, a 18,7 milijuna kuna ili 15,6% su troškovi prehrane u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize i humanitarnim operacijama.

Slika 21. Prikaz troškove prehrane u Oružanim snagama

Tijekom 2013. godine donesen je Pravilnik o prehrani pripadnika Oružanih snaga koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. Njime je optimizirana prehrana u skladu s realnim prehrambenim normativima i standardima te racionalizirana organizacija prehrane.

Usluge čišćenja prostora Ministarstva obrane i Oružanih snaga organizirane su preko tvrtke Pleter-usluge d.o.o., Zagreb i za to je utrošeno u 2013. godini 7,2 milijuna kuna. Usluge pranja, glačanja i kemijskog čišćenja organizirane su manjim dijelom preko civilnih dobavljača, a većim dijelom su korišteni vlastiti kapaciteti. Obavljene su pripreme za izdvajanje poslova pranja i kemijskog čišćenja te njihova preuzimanja, zajedno s osobljem od tvrtke Pleter-usluge d.o.o., Zagreb.

Na opskrbu naftom i naftnim derivatima utrošeno je u 2013. godini ukupno 137,6 milijuna kuna, približno kao i u 2012. godine.

U vezi sa zajedničkim aktivnostima provedbe obuke Oružanih snaga i Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, primljena je donacija 297 253 litara mlaznog goriva u vrijednosti 1.803.000 kuna.

Financijska sredstva prometne potpore uključuju usluge prijevoza i transporta svim vrstama prevoženja, usluge skladišta luka i pristaništa, usluge korištenja cestovne infrastrukture, najam prometnih sredstava, usluge registracije vozila te naknade za štete učinjene na vozilima. Tijekom 2013. godine ukupni troškovi prometne potpore kroz sve programe iznosili su 11,8 milijuna kuna.

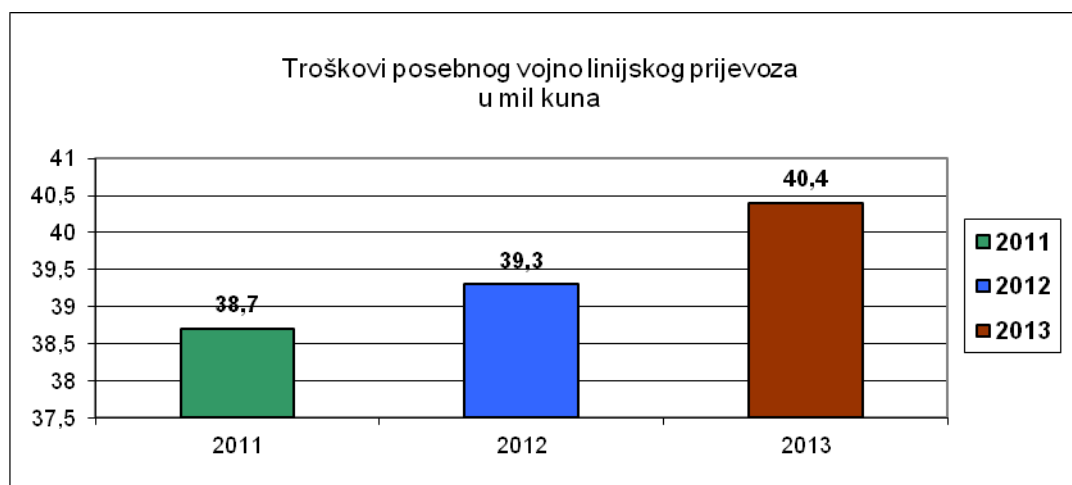
Sposobnost kretanja i mobilnosti Oružanih snaga na funkcionalnim zadaćama, zadaćama obuke i školovanja te vježbi umanjena je zbog općeg stanja nebojnih motornih vozila na taktičkoj razini. Realizacijom ugovora o leasingu vozila, Oružane snage su popunjene s ukupno 195 vozila čime su nedostaci vlastitih sposobnosti nadomješteni, a sposobnost Oružanih snaga u tom dijelu podignuta na zadovoljavajuću razinu.

U cilju popune nedostatnim adekvatnim taktičkim vozilima, Ministarstvo obrane i njemačko Savezno ministarstvo obrane potpisali su sporazum kojim se Republici Hrvatskoj nude na prodaju viškovi rabljenih vozila njemačkih Oružanih snaga. Realizacija sporazuma očekuje se tijekom 2014. i 2015. godine.

Prevoženje vojnih postrojbi i transport opreme i materijala za potrebe operacije ISAF u Afganistanu obavlja se uz pomoć Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država.

Tijekom 2013. godine korištenjem kapaciteta strateškog transporta američkih Oružanih snaga, iz područja operacije ISAF iz Afganistana u Republiku Hrvatsku vraćeno je bez naknade 11 motornih vozila i tri kontejnera vojne opreme.

Posebni (vojno-linijski) prijevoz djelatnika na posao i s posla organiziran je ugovaranjem autobusnih linija na relacijama gdje nije moguće koristiti javni prijevoz. U 2013. godini 7654 pripadnika koristilo je organizirani prijevoz na posao i s posla. Za djelatne vojne osobe te državne službenike i namještenike koji nisu imali mogućnost koristiti javni mrežni prijevoz i posebni vojno-linijski prijevoz utrošeno je 31,5 milijuna kuna.

Slika 22. Prikaz troškova vojno-linijskog prijevoza

Planom nabave za 2014. godinu predviđena su financijska sredstva za nabavu pogonskih goriva u iznosu od 6,5 milijuna kuna koja će se koristiti kao strateška pričuva. Ustrojavanje zaliha goriva i maziva planira se realizirati od 2014. do 2019. godine.

Ministarstvo obrane sklopilo je u 2103. godini ugovor s Hrvatskom agencijom za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata kojim je Agencija obvezna izgraditi nove skladišne kapacitete i u njima čuvati strateške pričuve pogonskog goriva i naftnih derivata za Oružane snage.

Tijekom 2013. godine započeta je izgradnja smještajnih objekata u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji. Ukupna vrijednost ugovora za izgradnju smještajnih objekata iznosi 42.013.156,90 kuna.

Započete su rekonstrukcije objekata za smještaj polaznika škola na Hrvatskom vojnom učilištu te rekonstrukcija infrastrukture u sjedištu Ministarstva obrane.

Za zadaće održavanja objekata i infrastrukture, zaštitu na radu, zaštitu od požara i zaštitu okoliša u vojnim lokacijama Oružanih snaga 2013. godine planirano je bilo 33.873.530 kuna. Od toga je za redovita ispitivanja instalacija, uređaja i opreme, zakupnine i najamnine, ekološke usluge te hitne intervencije kojim se sprječava nastanak štete na objektima i infrastrukturi bilo osigurano 24.869.000 kuna.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. OBRAMBENE PRIPREME

Novim Zakonom o obrani na konceptualno drugačiji način utvrđene su obrambene pripreme odnosno obveze Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva obrane i ostalih ministarstava te u skladu s time i obveze pravnih osoba posebno važnih za obranu. Promijenjena je namjena Plana obrane Republike Hrvatske koji postaje dokument kojim se definira funkcioniranje države i društva u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i ratnom stanju. Slijedom toga izmijenjeni su i podzakonski propisi u području obrambenih priprema.

Metodologija kojom se uređuje izrada Plana obrane Republike Hrvatske i ostalih planova usklađuje se s NATO planiranjem, kao i NATO sustavom odgovora na krize.

Nastavljen je rad na implementaciji Priručnika NATO sustava odgovora na krize (*NATO Crisis Response System Manual – NCRSM*). Nakon provedenih konzultacija u Ministarstvu obrane i s nadležnim državnim tijelima donesena je odluka Vlade Republike Hrvatske o određivanju koordinatora implementacije Mjera odgovora na krize NATO-a u Republici Hrvatskoj i o njihovim zaduženjima. Slijedi izrada elaborata o mogućnostima, pristupu i postupcima implementacije NATO mjera u Republici Hrvatskoj.

Nastavlja se i sudjelovanje u NATO simulacijskim vježbama CMX (*Crisis Management Exercises*) putem kojih se uvježbavaju procedure upravljanja u krizama na strateškoj razini, a u koju je uključeno civilno i vojno osoblje u državama članicama, sjedištu NATO-a i NATO zapovjedništvima. U 2013. godini Ministarstvo obrane je, zajedno s ostalim tijelima, sudjelovalo u planskom procesu za vježbu CMX 14. Vježba je značajan međuresorni alat, kako u detektiranju nacionalnih sposobnosti u odgovoru na krize, tako i u spomenutom procesu implementacije Priručnika NATO sustava odgovora na krize.

U okviru civilno i civilno-vojnoga kriznog planiranja, civilne potpore kolektivnoj obrani te sudjelovanju pripadnika civilnih institucija u obvezama u području potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support*) nastavljene su međuresorne aktivnosti nositelja

obrambenih priprema, jer se, uz sposobnosti Oružanih snaga planira deklariranje i civilnih sposobnosti Republike Hrvatske. Potpora zemlje domaćina podliježe standardiziranju čijim se provođenjem identificiraju sposobnosti Republike Hrvatske za potporu snagama zemalja partnera tijekom bilateralnih ili multilateralnih aktivnosti na njezinu teritoriju.

Ministarstvo obrane pružalo je u 2103. godini stručnu pomoć tijelima državne uprave i pravnim osobama u području obrambenih priprema, u skladu s njihovim zahtjevima i potrebama.

Tijekom 2013. godine nastavljeno je sudjelovanje u aktivnostima vezanim za međunarodnu simulacijsku vježbu SEESIM 14, koja se provodi u okviru regionalne inicijative Forum ministara obrane Jugoistočne Europe (SEDM) i usmjerena je na unaprjeđenje sustava upravljanja u kriznim situacijama. Republika Hrvatska je preuzela obvezu domaćinstva za vježbu SEESIM 14 koja će se provoditi u suradnji s Ministarstvom obrane Republike Bugarske. U tom kontekstu održan je niz konzultativnih sastanaka u Ministarstvu obrane i niz međuresornih sastanaka (Ministarstvo unutarnjih poslova, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatski Crveni križ, Državni hidrometeorološki zavod), zatim bilateralni sastanci s predstavnicima Ministarstva obrane Republike Bugarske te prva planska konferencija.

3.2. Inspekcijski poslovi

Tijekom 2013. godine rad Inspektorata obrane odvijao se provođenjem redovitih i izvanrednih inspekcijskih nadzora u Oružanim snagama i ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane. U 2013. godini planirano je ukupno 38, a provedeno 35 redovitih inspekcijskih nadzora. Planiranim nadzorima obuhvaćena je većina funkcionalnih područja rada obrambenog resora (upravljanje osobljem, operativno planiranje, logistika, obrambeno planiranje, zapovjedno-informacijski komunikacijski sustavi, obuka i školovanje, civilno-vojna suradnja).

Planom rada obuhvaćeni su i nadzori kojima su nositelji bili drugi inspektori (gospodarenje šumama, lovstvo, zaštita okoliša, zaštita od požara i sl.), a Inspektorat obrane sudjelovao je u njihovoj pripremi i koordinaciji.

Težište u provođenju inspekcijskih nadzora bilo je na:

- aktivnostima na glavnim obučnim događajima u Oružanim snagama važnim za spremnost, kao i na procesu ocjenjivanja, certifikacije i validacije deklariranih snaga za međunarodne operacije
- projektima opremanja, modernizacije i modifikacije tehničko-materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga
- provedbi upravljanja ljudskim resursima
- implementaciji Hrvatskih vojnih normi
- dostignutom stupanju realizacije/implementacije preuzetih Ciljeva sposobnosti.

Pri provedbi aktivnosti Inspektorat obrane provodio je izravan uvid u opće i pojedinačne akte, kao i uvjete i način rada nadziranih osoba te utvrđivao zakonitost postupanja u primjeni propisa.

3.3. OBAVJEŠTAJNI, PROTUOBAVJEŠTAJNI I SIGURNOSNI POSLOVI

U okviru zakonskih mjerodavnosti 2013. godine Vojna sigurnosno-obavještajna agencija, Uprava za obavještajne poslove Glavnog stožera Oružanih snaga i ustrojstvene jedinice vojno-obavještajnog roda u Oružanim snagama djelovale su na temelju Godišnjih smjernica za rad sigurnosno-obavještajnih agencija. Pri tome su strukovne sastavnice djelovale koordinirano kao jedinstveni obrambeni i vojni sigurnosno-obavještajni sustav. Osim u potpori odlučivanju i zapovijedanju, 2013. godine povećan je intenzitet sigurnosno-obavještajnih djelatnosti sustava u potpori sudjelovanju sastavnica Oružanih snaga i drugih cjelina u NATO i/ili EU vođenim operacijama potpore miru i misijama Ujedinjenih naroda te intenzitet sudjelovanja Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u djelatnostima kolektivne sigurnosti i obrane NATO-a i Europske unije.

Od trenutka punopravnog članstva u Europskoj uniji, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija počela je sudjelovati u radu jedne od strukovnih agencija, a u 2013. godini ostvarila je i više sudjelovanja u radu strukovnih radnih tijela Europske unije. Prošireno je sudjelovanje Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u izradi NATO-ovih usklađenih prosudbi s naglaskom na sudjelovanju Vojne sigurnosno-obavještajne agencije u Sustavu obavještajne upozorbe Saveza. Nastavljeno je izravno sudjelovanje cjelina i stožernih časnika u NATO-vođenoj operaciji ISAF.

Tijekom 2013. godine provedene su pripreme za dodatno uključivanje specijalističkih cjelina i stožernih časnika u NATO vođenim operacijama potpore miru.

Dovršeni su okvirni planovi za stjecanje novih sposobnosti provedbom projekata razvoja i opremanja u okviru Ciljeva sposobnosti koji su integrirani u nacionalne strukovne elemente razvoja i opremanja.

Tijekom 2013. godine pojačane su obrazovne i obučne aktivnosti pripadnika sustava, dijelom osloncem na obrazovne programe Hrvatskoga vojnog učilišta, a dijelom na suradnju s pojedinim članicama ili osloncem na obučne ustanove NATO-a.

Dovršene su i pripreme za preustroj postrojbi vojno-obavještajnog roda. U preustroju će se objediniti dosadašnja Središnjica za elektroničko izviđanje s Vojnom obavještajnom bojnom u jedinstvenu postrojbu na združenoj razini zapovijedanja.

U gardijskim brigadama ustrojiti će se vojno-obavještajne satnije s ojačanim sposobnostima tehničkog prikupljanja i obrade informacija.

4. UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. PRAVNA UREĐENOST

Ministarstvo obrane koordinira rad s drugim ministarstvima i državnim upravnim organizacijama. Ministarstvo obrane bilo je nositelj u postupku donošenja zakonskih, podzakonskih i drugih akata iz područja obrane, kao i sudjelovalo u donošenju akata iz nadležnosti drugih središnjih tijela državne uprave koji imaju utjecaja na obrambeni resor.

U lipnju 2013. godine doneseni su Zakon o obrani i Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Zakonom o obrani razrađuju se neke od ustavnih kategorija i raspodjela odgovornosti u upravljanju, uporabi i korištenju Oružanih snaga.

Nakon deset godina primjene Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske pokazalo se potrebnim izmijeniti i prilagoditi određena zakonska rješenja, radi kvalitetnije potpore reformi i razvoju Oružanih snaga.

Novim predloženim rješenjima posebno se nastojalo redefinirati rješenja koja se odnose na pristup u službu u Oružane snage, raspoređivanje na dužnosti, promaknuća, obveze, prava i odgovornosti, izdvajanje i prestanak službe te ostala statusna pitanja pripadnika Oružanih snaga.

U okviru međunarodne obrambene i vojne suradnje zaključena su tri međunarodna ugovora i sedam međunarodnih akata vezano za sudjelovanje i angažman Oružanih snaga u operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

4.2. IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI I UPRAVNI POSTUPCI

U 2013. godini ukupno su zaprimljena 573 nova predmeta te ukupan broj predmeta, čije je rješavanje u tijeku, iznosi 15 470. Prema vrstama spora, na naknadu štete odnosi se 32% predmeta, ovršnih je postupaka 18%, radni sporovi čine 31% predmeta, dok se na ostale vrste predmeta i sporova odnosi 19% predmeta. Više od pola (51%) od svih predmeta iz područja radnih sporova odnosi se na prekovremeni rad djelatnih vojnih osoba.

U 2013. godini riješeno je 860 predmeta koji su se odnosili na imovinsko-pravne sporove.

Upravni postupci odnose se na donošenje rješenja po zahtjevima za ostvarivanje prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (staž u Domovinskom ratu, status hrvatskog branitelja, okolnosti stradavanja), rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (prestanak službe, izračun plaća, godišnji odmori, materijalna prava, raspored na dužnosti i dr.).

4.3. JAVNA NABAVA

Samostalni sektor za javnu nabavu ustrojstvena je jedinica Ministarstva obrane nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava roba, usluga i radova u Republici Hrvatskoj i inozemstvu za potrebe Oružanih snaga i Ministarstva obrane.

Temeljni cilj provedbe postupaka javne nabave je zadovoljiti potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga, uz istodobno ostvarivanje najbolje vrijednosti za uložena financijska sredstva te omogućiti gospodarskim subjektima pristup na jednakoj, transparentnoj i pravičnoj osnovi.

Javna nabava je područje u kojem se susreću dva bitna segmenta gospodarstva i to javni sektor kao javni naručitelj koji namjenski troši sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske i poduzetnički sektor kao ponuditelj i ujedno pokretač gospodarskog razvoja.

Propisima javne nabave uređeni su načini postupanja i propisana su načela javne nabave koja su naručitelji obvezni primjenjivati u odnosu na gospodarske subjekte. Između propisanih načela, posebno se ističe načelo transparentnosti koje je značajno za postizanje povjerenja poreznih obveznika vezano za učinkovito trošenje proračunskih sredstava, a isto se postiže objavama javnih nabava.

Radi osiguranja razvoja učinkovitog tržišnog natjecanja na području javne nabave naoružanja i vojne opreme, nužno je da objave o javnoj nabavi budu objavljene na način kako to propisuju Zakon o javnoj nabavi i Uredba o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti. Poštivanje načela transparentnosti garantira se odredbama koje obvezuju da se objave o javnoj nabavi objave i da se o rezultatu postupka i donesenim odlukama informiraju sudionici nadmetanja, kao i sveukupna javnost.

Zakonom o javnoj nabavi i Uredbom o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti, zakonska je regulativa usklađena s direktivama Europske unije u području javnih nabava koja je na sljedeće načine utjecala na donošenje određenih mjera za povećanje transparentnosti i odgovornosti:

- Ministarstvo obrane je na svojim internetskim stranicama objavilo profil kao javni naručitelj (članak 22. Zakona o javnoj nabavi) te obavijest da ne postoje gospodarski subjekti u kojima čelnik tijela naručitelja ili ovlašteni predstavnici u pojedinom postupku javne nabave obavljaju upravljačke poslove ili su vlasnici poslovnog udjela s više od 0,5% (članak 13. Zakona o javnoj nabavi)
- Ministarstvo obrane na svojim internetskim stranicama objavljuje godišnje planove nabave i njihove izmjene i dopune kako bi se zainteresirani gospodarski subjekti, posebno mali i srednji poduzetnici, mogli pripremiti za sudjelovanje u određenim nadmetanjima (članak 20. Zakona o javnoj nabavi)
- usvojena su interna pravila u kojima su utvrđene obveze i nadležnosti osoba koje sudjeluju u pripremi i provedbi postupka javne nabave, ali i izvršenja ugovora o javnoj nabavi, štoviše, vodi se evidencija o svim koracima u pripremi i provedbi postupka javne nabave, čime se, ako dođe do sumnje na sukob interesa ili koruptivne djelatnosti oni mogu lakše utvrditi
- razdvojene su funkcije u sklopu provedbe postupka javne nabave u smislu da ista osoba ne može biti odgovorna za pripremu postupka nabave i kontrolu izvršenja ugovora (Zakon o fiskalnoj odgovornosti)
- uz objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave, dodatna objava svih relevantnih dokumenata i na internetskim stranicama, uključujući i registar sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma, osim onih koji uključuju, zahtijevaju i/ili sadržavaju klasificirane podatke (članak 21. Zakona o javnoj nabavi).

Uredba o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti i cjelokupna regulativa iz područja javne nabave pridonijeli su znatnom smanjenju vojnih nabava označenih

stupnjem tajnosti u zadnje dvije godine, sve u cilju povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s nabavama unutar obrambenog resora.

Od nekadašnjih preko 50% nabava po izuzeću, koliko su bili predmeti nabave u Planu nabave označeni stupnjem tajnosti u 2011. i 2012. godini, taj postotak u 2013. godini smanjen je ispod razine od 10%. Cilj je u idućim godinama svesti broj postupaka nabave putem izuzeća zbog razloga tajnosti na najmanju moguću mjeru koja osigurava funkcioniranje procesa javne nabave.

Navedeni podaci prikazani su i članovima Odbora za obranu Hrvatskoga sabora, kao i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2013. godinu u veljači 2013. godine te u studenome 2013. godine na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2014. godinu. Prezentacija je održana uz predstavnike medija i postala je praksa Ministarstva obrane te dobar primjer transparentnog i otvorenog predstavljanja Plana nabave.

U skladu s Planom nabave Ministarstva obrane za 2013. godinu i planiranim financijskim sredstvima realizirano je oko 900 predmeta nabave u ukupnom iznosu od oko 1,300 milijardi kuna, od čega kao predmete nabave od posebnog interesa za Oružane snage ističemo:

- kapitalni remont i produženje životnog vijeka helikoptera Mi-8
- kapitalni remont, produženje resursa i nabava aviona MiG-21
- projekt gradnje obalnog ophodnog broda
- izgradnja smještajnih objekata vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja
- izgradnja interpoliranih skladišnih građevina na vojno skladišnom kompleksu „Hrvatski ždral“, Doljani
- izgradnja zamjenske infrastrukture u Zrakoplovnoj bazi Pleso
- daljinski upravljani oružni sustav (DUOS)
- nabava borbenih odora, odjeće i obuće
- nabava borbene opreme.

Na provedenim postupcima javne nabave u 2013. godini izvršena je ušteda oko 100 milijuna kuna u odnosu na osigurana financijska sredstva u Planu nabave Ministarstva obrane i Financijskom planu Ministarstva obrane za 2013. godinu. Najznačajnije uštede postignute su kroz pregovarački postupak javne nabave, a posebno u postupcima ugovaranja vojno-linijskog, gradskog i međugradskog prijevoza, nabave potrošnog materijala, kolektivnog osiguranja pripadnika i dr.

Za nabavu remonta aviona početna cijena ponude iznosila je preko 170 milijuna kuna u pregovaračkom postupku s ponuditeljima u više stupnjeva, cijena je smanjena na konačnu ponudu od 132 milijuna kuna, čime je ostvarena ušteda oko 40 milijuna kuna.

U nabavi usluge remonta helikoptera od početka inicijalne cijene od 115 milijuna kuna, pregovaračkim postupkom je postignuta konačna cijena 83,5 milijuna kuna, čime je ostvarena ušteda oko 30 milijuna kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka za nabavu daljinski upravljano oružnog sustava (DUOS) postignuta je ušteda oko 30 milijuna kuna u odnosu na cijene iz ranijeg razdoblja.

Provedbom ograničenog postupka nabave za nabavu radova – izgradnje smještajnih građevina u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji osigurano je bilo 45 milijuna kuna, a ugovor je zaključen na iznos 42.013.156,89 kuna te je postignuta ušteda nešto manja od 3 milijuna kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka nabave za nabavu radioničkog alata i opreme za održavanje borbenih oklopnih vozila PATRIA postignuta je ušteda oko 1,5 milijuna kuna, jer je bilo osigurano 3.681.040 kuna, a ugovorena je cijena iznosila 2.079.417,12 kuna.

Provedbom pregovaračkog postupka nabave za nabavu jurišne puške VHS i njezine dodatne opreme osigurana sredstva iznosila su 17.543.250 kuna, a ugovorena je cijena 17.066.558 kuna te je postignuta ušteda od 476.686 kuna.

Gotovo i u svim drugim provedenim postupcima za nabavu roba, usluga i radova ostvarene su određene financijske uštede.

Do potkraj rujna 2013. godine provedene su pripreme za planiranje nabave za 2014. godinu te je u studenome 2013. godine pripremljen Prijedlog plana nabave za 2014. godinu, koji je postao temelj za pokretanje postupaka javne nabave onih predmeta nabave neophodnih za funkcioniranje Oružanih snaga od početka 2014. godine.

U skladu sa Zakonom o javnoj nabavi izvršena je objava Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma na internetskim stranicama Ministarstva obrane te je provedena koordinacija s Državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz njegove nadležnosti.

U prosincu 2013. godine stupila je na snagu Uputa o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama kojom je obuhvaćen tijek postupka nabave – od izrade Plana nabave, provedbe postupaka nabave pa sve do izvršenja ugovora, reguliranje nabave malih vrijednosti te postupaka izuzetih od primjene Zakona o javnoj nabavi, što je bila i zakonska obveza.

Uputom su detaljno definirani načini i rokovi dostave zahtjeva za nabavu radi izrade Plana nabave koji omogućuje pokretanje postupaka nabave te predmeta nabave nužnih za funkcioniranje Oružanih snaga.

Zakonom o obrani koji je usvojen u Hrvatskom saboru u lipnju 2013. godine propisano je da Odbor za obranu Hrvatskoga sabora daje mišljenje Ministarstvu obrane o nabavi za potrebe obrane za vrijednosti veće od 5,000.000 eura prije pokretanja postupka javne nabave. U skladu s time Odbor za obranu Hrvatskoga sabora u listopadu 2013. godine po prvi puta raspravljao je o pokretanju postupka nabave za izgradnju vojno-skladišnog kompleksa Hrvatski ždral u Doljanima.

4.4. OSTALA PODRUČJA RADA

4.4.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Ključno obilježje razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrola je spoznaja da se treba razvijati kao integrirani sustav koji u sebi povezuje sva područja poslovanja, to jest sve poslovne transakcije osobito vezane za financije. Radi takvog razvoja sustava u nekoliko posljednjih godina, kao i tijekom 2013. godine postignuta je usklađenost s razvojem cjelokupnoga proračunskog sustava. Unaprijeđen je proces povezivanja programa, aktivnosti/projekata financijskog plana s posebnim ciljevima i načinom ostvarenja posebnih ciljeva iz Strateškog plana Ministarstva obrane. Postignuta je veća upravljačka odgovornost čelnika ustrojstvenih jedinica, prijenos ovlasti i odgovornosti, mjerenje rezultata te njihovo praćenje i izvješćivanje. Čelnik korisnika proračuna i čelnici unutarnjih ustrojstvenih jedinica ključne su osobe odgovorne za učinkovito funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola. Ministarstvo obrane je 2013. godine u području financijskog upravljanja i kontrola izradilo Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za 2012. godinu, Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za proračunsku 2013. godinu, s Izvješćem o realizaciji aktivnosti iz Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za 2012. godinu. Radit će se na unaprijeđenju i poboljšanju sustava financijskog upravljanja i kontrola razvojem svih njegovih komponenti, osobito razvojem procesa upravljanja rizicima.

4.4.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama.

Unutarnja revizija obavlja se u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice Europske unije. Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2013. – 2015. godina i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2013. godinu definirani su organizacijski, kadrovski,

materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane, a prioriteta za odabir revidiranih područja su doprinos ostvarenju strateških ciljeva, vrijednost materijalno-financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave, složenost sustava i ranjivost sustava.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije provedene su revizije: procesa održavanja inženjerskih materijalno-tehničkih sredstava, procesa funkcioniranja informacijskog sustava, naplate potraživanja prema vanjskim korisnicima usluga Ministarstva obrane i Oružanih snaga, provedbe nabave i primjene informacijskog sustava za Inspektorat obrane, procesa stvaranja i obračuna troškova službenih putovanja, procesa civilno-vojnog školovanja „Kadet“, procesa prehrane u Oružanim snagama, procesa upravljanja zalihama zdravstvenog i veterinarskog potrošnog materijala u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke o aktivnostima i promjenama koje bi dovele do uklanjanja određenih slabosti u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa.

4.4.3. Odnosi s javnošću

Tijekom 2013. godine težište djelovanja na području odnosa s javnošću bilo je usmjereno na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o djelovanju i izvršavanju temeljnih misija i zadaća Oružanih snaga. I u 2013. godini obrambeni resor se tradicionalno percipirao kao nositelj ponajprije obrambene funkcije, a do izražaja je došla i uloga Oružanih snaga kao sudionika u planiranju, pripremi i provedbi aktivnosti kojima se daje potpora civilnim institucijama u protupožarnoj zaštiti, obranama od poplava, helikopterskom medicinskom prevoženju te akcijama traganja i spašavanja. Oružane snage se percipiraju kao jedan od glavnih nositelja u doprinosu Republike Hrvatske međunarodnoj sigurnosti, čime predstavljaju i čimbenik jačanja ugleda Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.

Aktivnosti koje su se provodile na području odnosa s javnošću mogu se sažeti u tri temeljna stupa NATO doktrine odnosa s javnošću (Odnosi s medijima; Interna komunikacija; Odnosi sa širom zajednicom).

Navedene aktivnosti su provođene koristeći se svi dostupni kanali komunikacija, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radio i tv medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i promocija Oružanih snaga.

U 2013. godini odgovoreno je na 1226 različitih građanskih i novinarskih upita, dok su u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama zaprimljena i obrađena 32 zahtjeva. Od toga su 22 zahtjeva u potpunosti usvojena, dva su djelomično usvojena te je sedam zahtjeva odbijeno, a jedan odbačen.

Nastavljeno je i s praksom medijskog praćenja svih značajnijih događaja kao što su vježbe, međunarodne konferencije, značajne obljetnice, aktivnosti privlačenja osoblja, a posebna pažnja posvećena je promoviranju Oružanih snaga i prezentiranju njihova rada javnosti. Promidžba vojnog poziva odvijala se tijekom sajмова i manifestacija. U tom kontekstu izrađene su i različite promidžbene publikacije i letci.

S obzirom na pokretanje novih studijskih programa na Hrvatskom vojnom učilištu značajan dio promidžbenih aktivnosti bio je usmjeren na informiranje javnosti o tom programu.

U 2013. godini izrađena su 33 različita tiskana izdanja informativnog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja. Posebna pažnja posvećena je internetu i multimedijalnim sadržajima, pri čemu je na internetskoj stranici Ministarstva obrane objavljeno 865 novih pisanih informacija, 309 aktualnih fotogalerija te 14 različitih video i audio izdanja. Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti – zabilježeno je oko 725 000 posjeta u 2013. godini odnosno prosječno 2000 dnevno.

Organizacijom ili potporom različitih kulturnih, humanitarnih i drugih aktivnosti, samostalno ili u suradnji s drugim tijelima i institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu nastojala se zadržati pozitivna percepcija Oružanih snaga u javnosti.

5. PRIKAZ KLJUČNIH PLANIRANIH PROJEKATA I PRIORITETA U 2014. GODINI

Planiranje u resoru obrane u uvjetima neizvjesnosti gospodarskih kretanja i proračunskog restrukturiranja popraćeno je nizom izazova i rizika, koji će i u idućem razdoblju zahtijevati brze prilagodbe. U takvim okolnostima, u 2014. godini nastaviti će se reformski zahvati s ciljem postizanja optimalne ravnoteže između izgradnje potrebnih sposobnosti i realno raspoloživih resursa.

U okviru sustava upravljanja osobljem u nastupajućem razdoblju, u skladu sa Strateškim pregledom obrane, nastaviti će se procesi na dostizanju optimalne brojčane veličine i strukture osoblja. S obzirom da bi Oružane snage do kraja 2017. godine trebale dostići plansku veličinu od 15 000 pripadnika, 2014. godine započet će proces restrukturiranja i smanjenja snaga u skladu s donesenom projekcijom za razdoblje 2014. – 2017. godine.

Paralelno s reformama u Oružanim snagama tijekom 2014. godine započet će se s analitičkim procesom s ciljem izrade preporuka za prilagodbu organizacijske strukture Ministarstva obrane, koja će podignuti razinu odgovornosti i učinkovitosti upravljanja obrambenim resursima te pratiti i podupirati promjene u veličini i ustroju Oružanih snaga.

Tijekom 2014. godine izraditi će se koncept za ugovornu, razvrstanu i nerazvrstanu pričuvu.

U suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta u akademskoj 2014./2015. godini započet će provedba programa preddiplomskog četverogodišnjeg studija Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja, nastaviti će se razvoj preddiplomskih studijskih programa za potrebe Hrvatske ratne mornarice i Hrvatskoga ratnoga zrakoplovstva i protuzračne obrane te razvoj diplomskih i poslijediplomskih studijskih programa.

Projekti opremanja i modernizacije provoditi će se, prioritetno, u cilju ispunjenja Ciljeva sposobnosti prihvaćenih u okviru NATO procesa obrambenog planiranja, a koji su prvenstveno usmjereni na unaprjeđenje sposobnosti kopnenih snaga temeljenih na mehaniziranoj bojni.

Mornaričke snage će nastaviti razvijati sposobnosti za zaštitu suvereniteta i nadzor te zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Nastavit će se projekt opremanja obalnim ophodnim brodom za Obalnu stražu Republike Hrvatske te modernizacija radarskog sustava Enhanced Peregrine odnosno razvoj sposobnosti stvaranja integrirane slike pomorske situacije na Jadranu.

Remont i modernizacija aviona i helikoptera glavni su projekti opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u idućem razdoblju. Remont aviona MiG-21 bit će završen 2014. godine, a remont helikoptera će se nastaviti prema planiranoj dinamici.

Nastavit će se započeti projekti na izgradnji smještajnih kapaciteta, adaptaciji i izgradnji skladišnih kapaciteta ubojnih sredstava te nastavak ulaganja u energetiku i komunikacije.

Od važnijih aktivnosti ističemo i izradu Strategije razvoja informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga te konsolidaciju komunikacijsko-informacijske infrastrukture kroz projekt uspostave jedinstvenih domena. Pokrenute su aktivnosti radi uspostave kolanja elektroničkih dokumenata putem informacijskog sustava MORH-DOK (OS-DOK) između ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Nakon 2013. godine, koja je bila godina konceptualnog i pravnog uobličavanja, početka strukturnih reformi i dugoročnih projekata izgradnje i unaprjeđenja sposobnosti, 2014. godina je godina intenzivnih reformskih i razvojnih procesa, ali i godina velikih izazova uslijed nastavka djelovanja u uvjetima financijskih restrikcija.

ZAKLJUČAK

Tijekom 2013. godine zadaće iz nadležnosti obrambenog resora provedene su u uvjetima daljnjeg smanjenja proračunskih sredstava, uz istodobno održavanje, a u pojedinim aspektima čak i povećanje zahtjeva za sposobnostima i doprinosima međunarodnoj sigurnosti.

Kontinuirano smanjivanje proračunskih sredstava djelomično je uspješno nadomještanje unaprjeđenjem upravljačkih procesa, racionalizacijom poslovanja, jačanjem profesionalnih standarda kod pripadnika obrambene organizacije te uključivanjem u multinacionalne mehanizme razvoja sposobnosti.

Oružane snage provele su sve tražene zadaće, u okviru, Ustavom Republike Hrvatske definiranih misija: od zadaća kojima se jačaju obrambeni kapaciteti te, u mirnodopsko vrijeme, ispunjava misija obrane Republike Hrvatske i saveznika; zadaća u okviru sudjelovanja u izgradnji stabilnog i sigurnog međunarodnog okružja do pružanja različitih oblika potpore civilnim institucijama i stanovništvu u zemlji.

U izvještajnom razdoblju provedene su značajne reforme i donesene bitne odluke, kao što je najavljeno u prošlogodišnjem Izvješću.

Novi konceptualni i pravni okvir, funkcioniranje obrambenog resora uskladio je s novom geopolitičkom realnošću i međunarodno pravnim položajem Republike Hrvatske odnosno težišno ih pozicionirao u kontekst NATO članstva i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Podignut je stupanj spremnosti Oružanih snaga kroz intenzivni program obuke i vježbi s posebnim naglaskom na vježbe s bojevim gađanjima.

Postignuta su evidentna poboljšanja u obrambenom planiranju na strateškoj razini, upravljanju i raspolaganju imovinom te u transparentnosti javne nabave.

Uspostavljanje dugoročnog personalnog planiranja, s jasnim kriterijima profesionalnog razvoja, predstavlja značajan korak na području razvoja sustavnog upravljanja ljudskim resursima.

Promicanjem politike rodne ravnopravnosti, ostvarena su evidentna i konkretna postignuća na svim područjima odnosno razinama obrambenog resora.

Kroz suradnju s civilnom akademskom zajednicom utvrđeni su temelji za uspostavljanje visokoga vojnog obrazovanja i unaprjeđenje postojećeg sustava vojne izobrazbe.

Uspostavom Metodologije upravljanja razvojnim projektima i osnivanjem Odbora za nadzor, kontrolu i odlučivanje u upravljanju projektima u Ministarstvu obrane osiguravaju se kontrolni mehanizmi za uspješnost vođenja projekata i ostvarenje očekivanih rezultata kroz upravljačku djelatnost i optimiziranje dobivene vrijednosti za uložena financijska sredstva u provedbi projekata.

Unatoč financijskim ograničenjima, uz racionalizaciju poslovanja i pažljivom prioritizacijom, nastavljeno je s ulaganjem u opremanje i modernizaciju, uz trajnu intenciju za što većim uključenjem domaćih proizvođača, poštujući uvjete jednakog tržišnog natjecanja.

U 2013. godini obrambeni resor usmjerio je svoje djelovanje na ispunjenje tri skupine ciljeva:

- izgradnja sposobnosti za učinkovito djelovanje u suvremenim uvjetima odnosno ispunjenje utvrđenih misija
- povećanje učinkovitosti upravljačkih procesa i razine transparentnosti
- vjerodostojno djelovanje u sustavu kolektivne obrane i u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Zaključno, može se utvrditi kako su Oružane snage te obrambeni resor u cjelini sposobni i spremni ispuniti sve misije i zadaće koje su propisane Ustavom Republike Hrvatske te one čije ispunjenje od njih zatraže Hrvatski sabor, Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske.

PRILOZI

Operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije u 2013. godini

Redni broj	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO			Planirana financijska sredstva u kunama	Ostvareni trošak u kunama
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI		
1.	20. HRVCON ISAF	AFGANISTAN	66	8	117	4	88	8	1		272	20	292	178.341.753	177.677.462
2.	21. HRVCON ISAF		48	8	89	4	62	2	3		202	14	216		
3.	22. HRVCON ISAF		40	4	60	5	59		2		161	9	170		
4.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	16	2							16	2	18	2.234.500	2.211.802
5.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	12	2							12	2	14		
6.	UNFICYP	CIPAR	4								4	0	4		
7.	UNIFIL	LIBANON	2								2	0	2		
8.	UNMIL	LIBERIJA	4								4	0	4	1.093.200	824.351
9.	ATALANTA	SOMALIJA	4								4	0	4		
10.	11. HRVCON KFOR	KOSOVO	10		9	1					19	1	20	17.885.732	16.795.588
11.	12. HRVCON KFOR		10		10						20	0	20		
12.	13. HRVCON KFOR		11		11						22	0	22		
13.	14. HRVCON KFOR		10		9	1					19	1	20		
14.	10. HRVCON UNDOF	GOLANSKA VISORAVAN	8	1	42	2	42	2			92	5	97	12.469.958	12.326.286
	UKUPNO		245	25	347	17	251	12	6	0	849	54	903	212.025.152	209.835.489

**Pregled provedenih inspekcija u drugim državama u skladu sa
Subregionalnim sporazumom o kontroli naoružanja u 2013.godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 9. do 11. travnja	Republika Srbija	poligon „Pasuljanske livade“	Pasuljanske livade
2.	od 17. do 19. rujna	Republika Srbija	kasarna „Bačka“	Bačka Topola
3.	od 21. do 24. listopada	Crna Gora	kasarna „Milovan Šaranović“	Danilovgrad
4.	od 5. do 7. studenoga	Bosna i Hercegovina	vojarna „Butila“	Butila, Sarajevo

**Pregled provedenih inspekcija u Republici Hrvatskoj
u skladu sa Subregionalnim sporazumom o kontroli naoružanja u 2013. godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	od 22. do 25. travnja	Crna Gora	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
2.	od 7. do 9. svibnja	Republika Srbija	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
3.	od 11. do 13. lipnja	Bosna i Hercegovina	vojarna „Pukovnik Marko Živković“	Pleso, Zagreb
4.	od 1. do 3. listopada	Republika Srbija	vojarna „Slunj“	Slunj

**Pregled provedenih evaluacijskih posjeta i inspekcija specificiranog područja u drugim državama
po Bečkom dokumentu 2011 u 2013. godini**

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 29. siječnja do 1. veljače	Republika Srbija	Inspekcija specificiranog područja (gost inspektor iz Albanije)	Beograd, Jakovo, Batajnica Pančevo, Smederevo
2.	od 26. veljače do 1. ožujka	Švicarska Konfederacija	Inspekcija specificiranog područja	Aarau, Bremgarten, Mellingen, Emmen
3.	od 2. do 4. travnja	Kraljevina Švedska	Evaluacijska posjeta 1. Marinska pukovnija	Berga
4.	od 22. do 25. travnja	Švicarska Konfederacija	Posjeta vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Bure, Zračna baza Payerne
5.	od 25. do 28. lipnja	Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država u Saveznoj Republici Njemačkoj	Posjeta vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Baumholder, Zračna baza Spangdahlem
6.	od 11. do 15. ožujka	Republika Makedonija	Gost inspektor u inspekcijskoj ekipi Republike Slovenije	Središnji i južni dio Republike Makedonije

Pregled provedenih inspekcija specificiranog područja u Republike Hrvatske po Bečkom dokumentu 2011 u 2013. godini

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	od 5. do 8. veljače	Ruska Federacija	Inspekcija specificiranog područja	Bjelovar, Zagreb, Karlovac, Slunj

Pregled provedene promatračke misije u drugoj državi u skladu sa Sporazumom o otvorenom nebu u 2013. godini

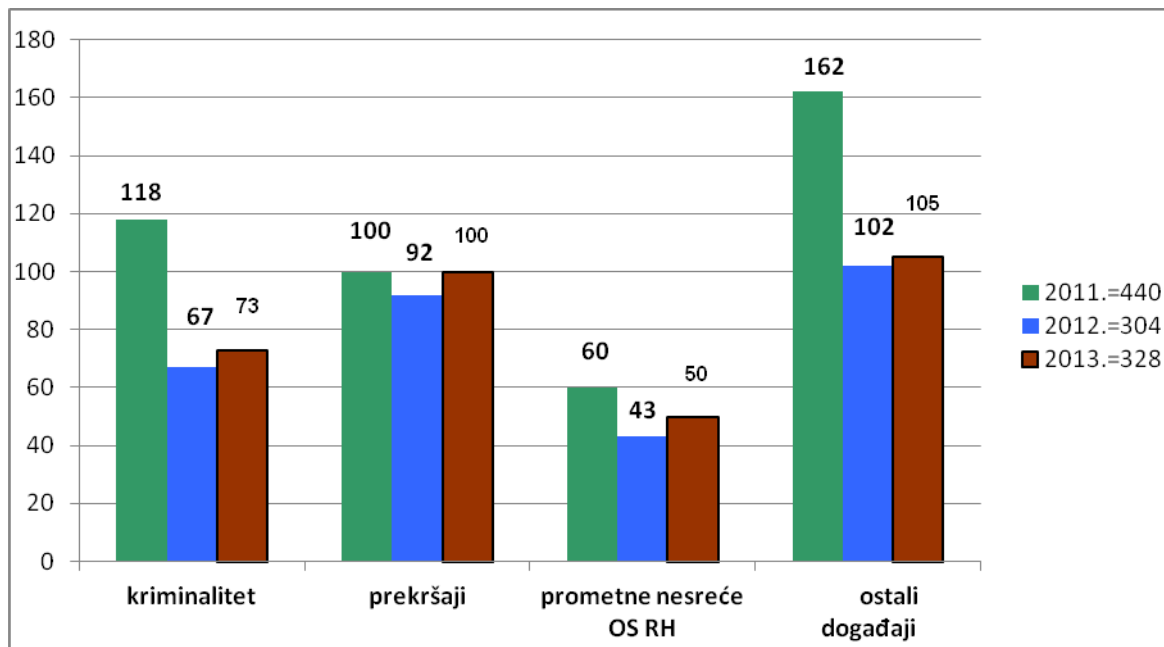
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 3. do 7. lipnja	Bosna i Hercegovina	An-26	714 km	2 h 38 min

Pregled provedene promatračke misije u Republici Hrvatskoj u skladu sa Sporazumom o otvorenom nebu u 2013. godini

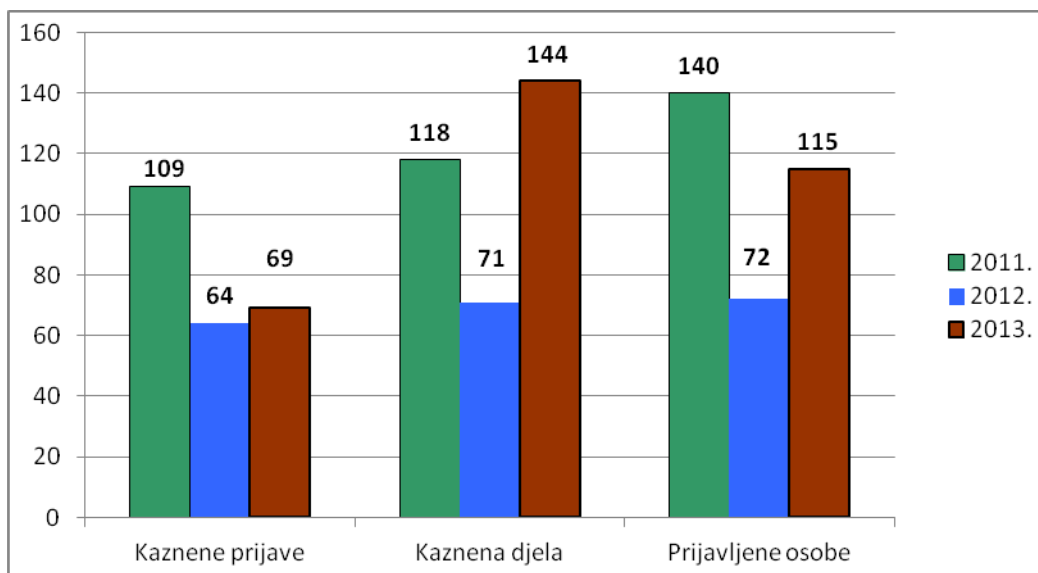
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	od 25. do 30. ožujka	Ruska Federacija	An-30B	1300 km	4 h 49 min

Postupanje Vojne policije

Usporedba događaja 2011., 2012. i 2013. godine

Prikaz podnesenih kaznenih prijava, počinjenih kaznenih djela i prijavljenih osoba

Vojnostegovni sud

Stegovna odgovornost

BROJ ODRŽANIH RASPRAVA u 2013.	BROJ STRANAKA O ČIJOJ JE STEG. ODGOV. ODLUČENO U 2013.	NAJČEŠĆI OBLIK STEG. PRIJESTUPA	NAJČEŠĆI STATUS OSOBE KOJOJ JE IZREČENA STEG. KAZNA	NAJČEŠĆA STEG. KAZNA
196	171	nedolično ponašanje - 43	vojnici/mornari- 54	smanjenje plaće - 43
		neizvršenje zapovijedi - 11	dočasnici - 33	zaust. u napred. - 40
		nesavjesno obavljanje službe - 10	časnici - 21	prestanak DVS - 15

Materijalna odgovornost

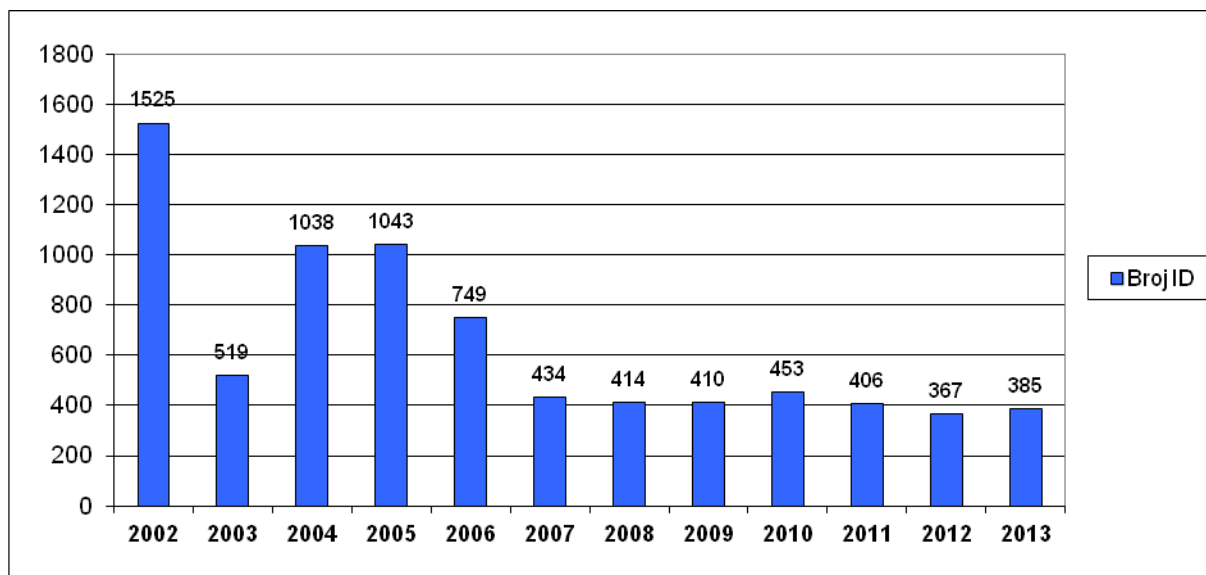
UKUPNO RIJEŠAVANO/ RIJEŠENO PREDMETA		OBVEZUJUĆE RJEŠENJE		OSLOBAĐAJUĆE RJEŠENJE		OSTALO/OBUSTAVA	
BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS	BR. PRED.	IZNOS
123	2.215.307,09 kn	31	173.615,56 kn	27	852.766,76 kn	65	1.203.651,22 kn

Izvanredni događaji

U 2013. godini u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama evidentirano je 385 izvanrednih događaja (ID) što je povećanje za 18 ID (4,7%) u odnosu na 2012. godinu. To je drugi najmanji broj izvanrednih događaja od 2002. godine od kada se sustavno prati kretanje izvanrednih događaja. Najmanji broj izvanrednih događaja evidentiran je u 2012. godini.

U 362 izvanredna događaja uzrok je ljudski čimbenik (nepažnja, namjera, slučajnost, sudar, alkoholizam, nepoštivanje propisa i dr.) dok su preostali uzroci meteouvjeti, požar i neispravnost sredstava.

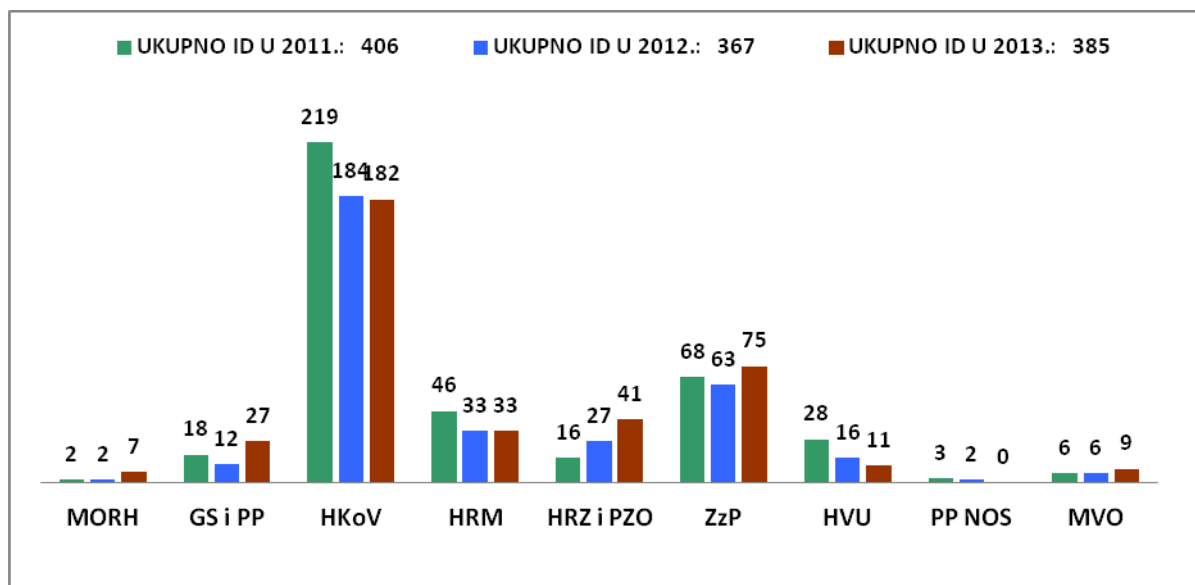
U izvanrednim događajima u 2013. godini sudjelovalo je 387 pripadnika Oružanih snaga i 133 civilne osobe, što je smanjenje za 57 osoba u odnosu na 2012. godinu. Od 387 pripadnika Oružanih snaga najzastupljeniji su vojnici/mornari (163 osobe), zatim dočasnici (127 osoba), časnici (61 osoba), državni službenici i namještenici (31 osoba), dva kadeta i tri dragovoljna ročnika.

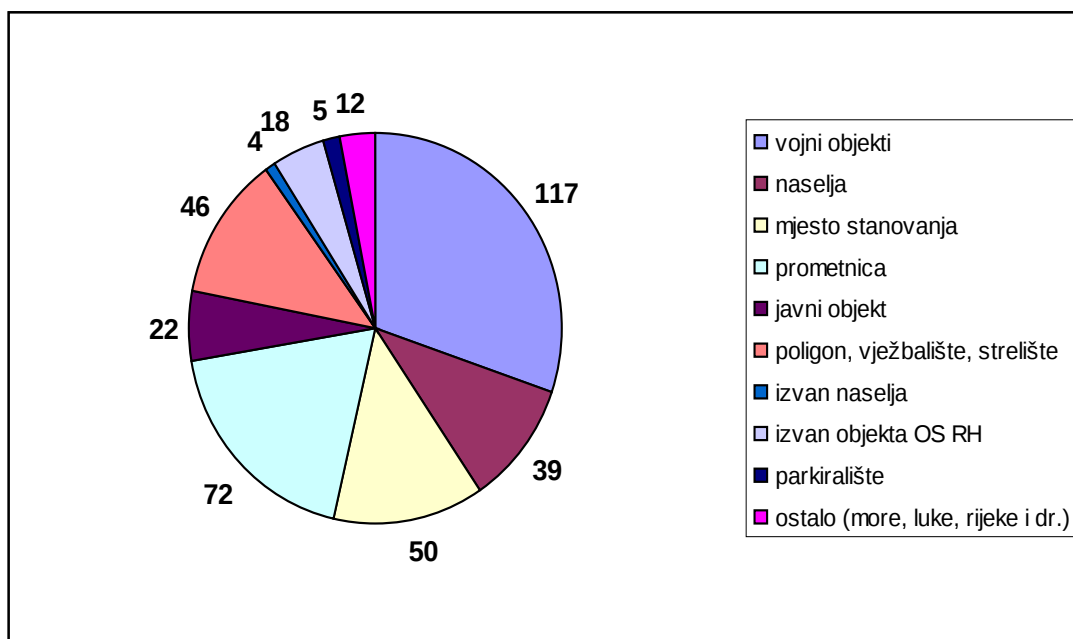
Prikaz kretanja ukupnog broja izvanrednih događaja od 2002. do 2013. godine

U 2013. godini zabilježeno je 14 izvanrednih događaja sa smrtnim posljedicama, što je za šest izvanrednih događaja manje u odnosu na 2012. godinu. Jedan dočasnik-piroteničar u srpnju 2013. godine umro je uslijed teške ozlijede tijekom sanacije prostora vojno-skladišnog kompleksa Pađene, a u kolovozu 2013. godine na vojnom poligonu Gašinci tijekom obuke jedanaestog naraštaja dragovoljnih ročnika smrtno je stradao dragovoljni ročnik. Sedam pripadnika Oružanih snaga umrlo je prirodnom smrću zbog bolesti u 2013. godini, dva pripadnika Oružanih snaga su počinila samoubojstvo izvan službe, a tri pripadnika Oružanih snaga su smrtno stradala u prometnim nesrećama izvan službe.

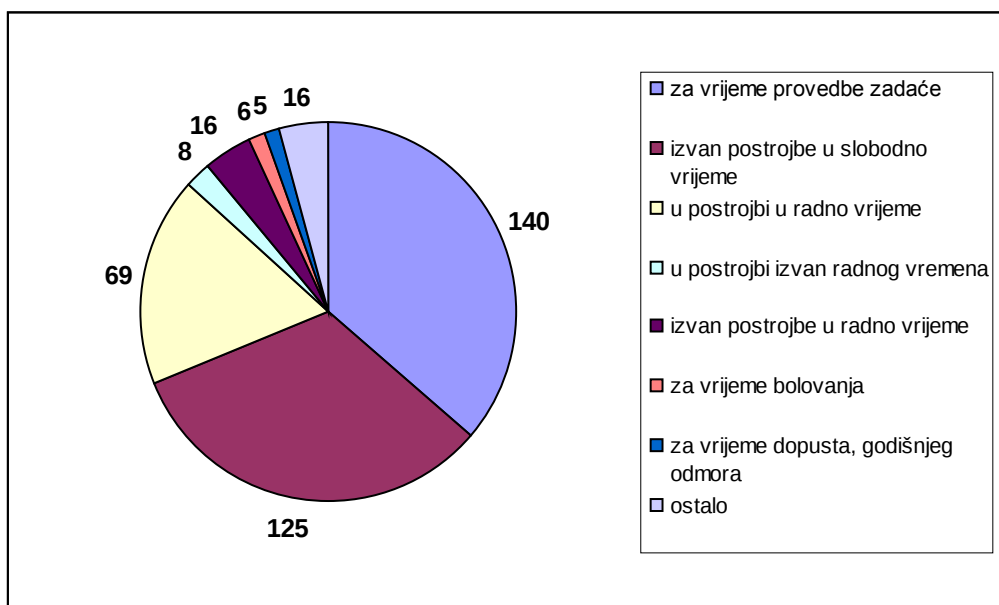
U operacijama potpore miru evidentirano je devet izvanrednih događaja u kojima je sudjelovalo 12 pripadnika Oružanih snaga. U operaciji ISAF u Afganistanu evidentirano je sedam izvanrednih događaja, dok su u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni evidentirana dva izvanredna događaja.

Pregled izvanrednih događaja po ustrojstvenim jedinicama
Ministarstva obrane i Oružanih snaga

Pregled izvanrednih događaja po mjestu nastanka u 2013. godini

Pregled izvanrednih događaja po vremenu nastanka u 2013. godini

Vojna izobrazba

Struktura vojne izobrazbe časnika prema mjestu provedbe, broju, vrsti polaznika i rodnoj zastupljenosti

ČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školovanje u tijeku	UKUPNO m/ž	Napomena
Temeljna časnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	10 mj	88	115	159/44	1 polaznik iz Bosne i Hercegovine
Napredna časnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	6,5 mj	85	56	116/25	
	u inozemstvu	4-7 mj	7	3	9/1	završeno u Sjedinjenim Američkim Državama
Tečaj obrambene diplomacije	polaznici iz Republike Hrvatske	1,5 mj	14	-	11/3	
	inozemni polaznici		7	-	7/0	Republika Makedonija(2), Bosna i Hercegovina(2), Republika Kosovo, Crna Gora, Ukrajina
Slijedno-rastuća izobrazba u FP za časnike	u Republici Hrvatskoj	6,5 mj	43	-	34/9	
Zapovjedno-stožerna škola	polaznici iz Republike Hrvatske	10 mj	36	37	65/8	
	inozemni polaznici		5	5		Bosna i Hercegovina(2), Republika Makedonija, Republika Kosovo, Crna Gora
	pripadnici Oružanih snaga školovani u inozemstvu	7-12 mj	2	1	3/0	u Sjedinjenim Američkim Državama

ČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školoвање u tijeku	UKUPNO m/ž	Napomena
Ratna škola/Škola nacionalne sigurnosti	polaznici iz Republike Hrvatske	10 mj	11	8	18/1	17 djelatnika iz Oružanih snaga i dva djelatnika Vojne sigurnosno- obavještajne agencije
	predstavници drugih državnih tijela		1	1	2/0	Sigurnosno-obavještajna agencija
	inozemni polaznici		3	5	8/0	Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija, Republika Kosovo, Republika Srbija, Crna Gora
	pripadnici Oružanih snaga školovani u inozemstvu	5-12 mj	3	2	5/0	u Sjedinjenim Američkim Državama i Republici Srbiji

Struktura vojne izobrazbe dočasnika prema mjestu provedbe, broju, vrsti polaznika i rodnoj zastupljenosti

DOČASNIČKA IZOBRAZBA		Trajanje god/mj/d	Broj polaznika koji je završio izobrazbu u 2013.	Broj polaznika čije je školovanje u tijeku	UKUPNO m/ž	% u odnosu na 2012.
Izobrazba za razvoj vođa	u Republici Hrvatskoj	1 mj	48	-	46/2	-45% zbog uvođenja novog oblika školovanja (1. razine Slijedno rastuće izobrazbe)
Temeljna dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	5 mj	175	84	248/11	8%
Napredna dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	3 mj	113	-	102/11	12%
	u inozemstvu	-	-	-	-	
Visoka dočasnička izobrazba	u Republici Hrvatskoj	10 mj	12	12	23/1	0%
	u inozemstvu	2-10 mj	3	2	4/1	0%

Vježbe Oružanih snaga

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1.	"STEADFAST ILLUSION 13"	Priprema i ocjenjivanje operativnih protuobavještajno - sigurnosnih sposobnosti za sudjelovanje u operacijama odgovora na krize	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	13.400
2.	"SHARP LYNX 13"	Završno certificiranje NATO MNMP BAT te pridruživanja u MNC NE	pripadnici /postrojbe oružanih snaga SR Njemačke, Češke, Slovačke i Poljske	45	376.000
3.	"COMBINED ENDEAVOR 13"	Povećanje interoperabilnosti i testiranje kompatibilnosti komunikacijsko-informatičke opreme	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	12	348.777
4.	"STEADFAST INDICATOR 13"	Zajedničko uvježbavanje i ocjenjivanje osoblja HUMINT	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	3	13.700
5.	"HRVATSKI PONOS 13/1"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO, svih sastavnica kontingenta koje se upućuju u ISAF	pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	500	615.000
6.	"SPREMNOST 13"	Ocjenjivanje spremnosti snaga deklariranih za NRF 14. Taktička vježba bojne u napadu s bojevim gađanjem uz blisku zračnu potporu zrakoplova F-16	pripadnici /postrojbe USAF	800	2.174.000
7.	"STEADFAST JAZZ 13"	Završno ocjenjivanje snaga NRF-14	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	10	40.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
8.	"IMMEDIATE RESPONSE 13"	Promicanje regionalne stabilnosti i suradnje, jačanje partnerskih sposobnosti razvoj povjerenja kroz unapređenje interoperabilnosti NATO saveza i partnerskih zemalja	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Albanije, Crne Gore, Srbije Slovenije, Austrije	400	1.300.000
9.	"HRVATSKI PONOS 13/2"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO svih sastavnica kontingenta koje se upućuju u ISAF	pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	450	400.000
10.	"UDAR 13"	Taktička vježba oklopne bojne u napadu s bojevim gađanjem uz blisku zračnu potporu zrakoplova F-16. Nacionalno ocjenjivanje satnije VP	pripadnici /postrojbe USAF	1100	1.827.000
11.	"CBRN 13"	Provedba vježbe afilijacije voda NBKO u bojnu NBKO Oružanih snaga Republike Slovenije	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga Republike Slovenije	35	38.000
12.	"CRYSTAL EAGLE 13"	Uvježbavanje nominiranih postrojbi kroz CRO scenarij sa COIN operacijama radi potpore obuci zapovjednika i stožera u PVDO usredotočujući se na operacije u Afganistanu 2014.	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga Republike Slovenije i država članica NATO MNC NE	3	94.500

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
13.	"ŠTIT 13"	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura i gađanje ciljeva u zračnom prostoru.	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	500	1.507.000
14.	"ADRIATIC CASEX 13" STRIKE	Provedba uvježbavanja tehnika, taktika i procedura bliske zračne potpore i time steći uvid u osposobljenost zračnih kontrolora i rad u višenacionalnom okružju	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Slovenije, Talijanske Republike, Mađarske i Sjedinjenih Američkih Država	4	25.000
15	"ADRION 13" LIVEX	Poboljšanje interoperabilnosti i uvježbavanje procedura u planiranju i provedbi multinacionalnih mornaričkih operacija koje za cilj imaju jačanje sigurnosti na moru	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, Crne Gore, Helenske Republike, Talijanske Republike, Republike Slovenije	32	504.000
16.	"ADRION 13"	Poboljšanje interoperabilnosti i uvježbavanje procedura u planiranju i provedbi multinacionalnih mornaričkih operacija koje za cilj imaju jačanje sigurnosti na moru	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, Crne Gore, Helenske Republike, Talijanske Republike, Republike Slovenije	3	36.000
17.	"HARPUN 13/1"	Uvježbavanje Hrvatske ratne mornarice u planiranju operacija na moru te b/g ciljeva na moru i u zraku brodova Flotile Hrvatske ratne mornarice i Obalne straže Republike Hrvatske	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	300	365.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
18.	"HARPUN 13/2"	Uvježbavanje Hrvatske ratne mornarice u planiranju, operacija na moru te b/g ciljeva na moru i u zraku brodova Flotile Hrvatske ratne mornarice i Obalne straže Republike Hrvatske	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	250	945.000
19.	"NOCO/DANEX 13"	Uvježbavanje protuminskih ronioca Flotile Hrvatske ratne mornarice po NATO protuminskim taktikama i procedurama	pripadnici /postrojbe oružanih snaga SR Njemačke i Kraljevine Danske	4	42.000
20.	"DOLPHIN 13"	Osposobljavanje za protuminska djelovanja, pretraživanje, detekcija i mapiranje mina. Razvoj mjera i postupaka za protuminsko ratovanje, unošenje podataka u Središte za minsko ratovanje i GIS platformi	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Slovenije	30	100.000
21.	"RAMSTEIN ASPECT S"	Unapređenje obučenosti i uvježbanosti za rad sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u miru kriznim situacijama i ratnom sukobu u sklopu NATO Integriranog sustava protuzračne obrane (NATINADS)	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	45	46.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
22.	"LOGEX 13"	Uvježbati logističke djelatnike iz A-5 zemalja i Kraljevine Švedske u planiranju i provedbi log. procedura i rada u multinacionalnom stožeru na operativnoj razini u provedbi razmjesta, održavanja snaga i povratka iz operacije mult. brigade	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Finske, Sjedinjenih Američkih Država, Danske, Srbije, Gruzije, Ukrajine, Azerbajdžana, Moldavije i Armenije	15	99.000
23.	"STEADFAST FLOW 13"	Uvježbavanje stožernog prometnog osoblja i operatora sustava ADAMS u simuliranom okružju	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	25.500
24.	"CAPABLE LOGISTICIAN 13"	Vježba logističke standardizacije i interoperabilnosti	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Bugarske, Rumunjske, Gruzije i Slovačke	4	81.500
25.	"LOGEX 14"	Uvježbati logističke djelatnike u planiranju i provedbi logističkih procedura, rada u multinacionalnom stožeru na operativnoj razini u provedbi razmjesta, održavanja snaga i povratka iz operacije multinacionalne brigade u provedbi NATO vođene operacije	pripad./postrojbe oružanih snaga Finske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Makedonije, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Ukrajine, Azerbajdžana, Moldavije Švedske, Albanije i Armenije	1	12.000
26.	"COBRA 13"	Uvježbavanje zapovjedništva i postrojbe u multinacionalnom okružju za planiranje, pripremu i izvođenje specijalnih operacija	pripadnici /postrojbe oružanih snaga Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Češke, Estonije, Finske, Francuske, Mađarske, Litve, Slovačke, Norveške, Švedske, Nizozemske i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske	50	500.000

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
27.	"CYBER COALITION 13"	Uvježbavanje strateškog procesa donošenja odluka i kibernetičke obrane	pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	40.000
28.	„CAX 13“	Osposobljavanje polaznika škola za sudjelovanje u pripremi i provedbi operacija strategijske, operativne i taktičke razine na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na zapovjednim i stožernim dužnostima uz primjenu združene doktrine	pripadnici /postrojbe Oružanih snaga	200	-
SVEUKUPNO:					11.568.377